

شماره ۱۴۳۸۹۶/ت ۵۷۱۶۰ هـ
شماره ۱۳۹۸/۱۱/۸

تصویب نامه در خصوص تعیین طرح جامع منطقه ویژه اقتصادی نمین

وزارت امور اقتصادی و دارایی - سازمان حفاظت محیط زیست
دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۸/۱۱/۶ به پیشنهاد شماره ۹۸۲/۱۰/۳۷۴۲ مورخ ۱۳۹۸/۷/۳۰ دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و به استناد تبصره (۱) ماده (۱) قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - تصویب کرد:

۱- طرح جامع منطقه ویژه اقتصادی نمین به شرح پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیأت دولت است، تعیین می شود.

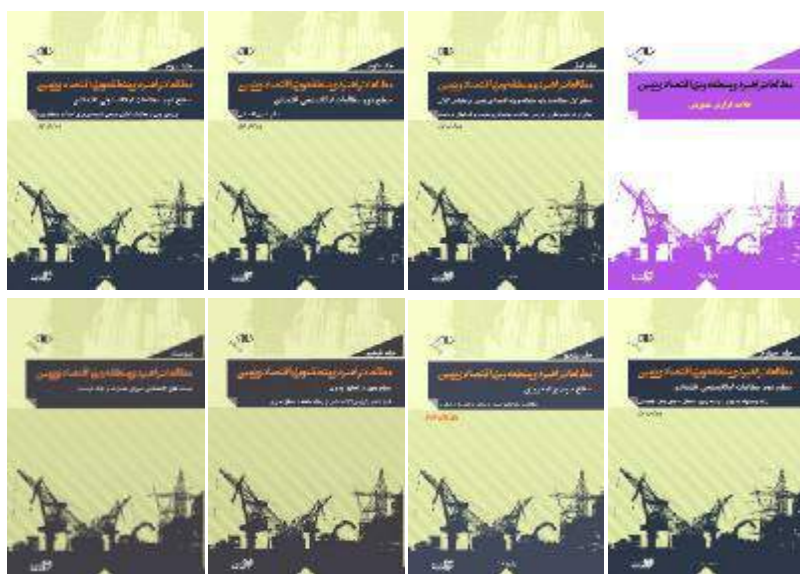
۲- هرگونه عملیات اجرایی با رعایت کلیه ضوابط و مقررات از جمله ملاحظات زیست محیطی (برنامه مدیریت زیست محیطی) انجام می شود.

معاون اول رئیس جمهور - اسحاق جهانگیری

صنعتی و توجه به آلاینده‌ها و همینطور عبور مدهای حمل‌ونقل سایت موجود به زیر طرح برده شده است.

جدول شماره ۱ - خروجی‌های طرح

شماره جلد	عنوان	تعداد صفحات
جلد ۲ مدیریتی	شرح خدمات مورد تایید دبیرخانه	۵۶۵
جلد ۱	مبانی و چارچوب نظری بررسی مطالعات موضوعی و مصوب و طرح‌های فرادست	۱۴۵
جلد ۲	کلیت و متدولوژی مطالعات اقتصادی - مراحل تکوینی مناطق ویژه اقتصادی - صنعتی و عملکرد آن‌ها	۲۵۸
جلد ۳	بررسی توان و مطالعات امکان‌سنجی اقتصادی برای احداث منطقه ویژه اقتصادی	۷۳
جلد ۴	ارایه پیشنهادات نهایی، برنامه‌ریزی اشتغال و حمل‌ونقل اقتصادی	۲۳۱
جلد ۵	مطالعات پایه محدوده شهرستان و سایت و تحلیل آن	۴۲۳
جلد ۶	ارزیابی طرح جامع و ارزیابی اثرات ناشی از ایجاد منطقه و تحقق‌پذیری	۲۵۶
جلد ۷	مطالعات زیست محیطی	۷۰۰

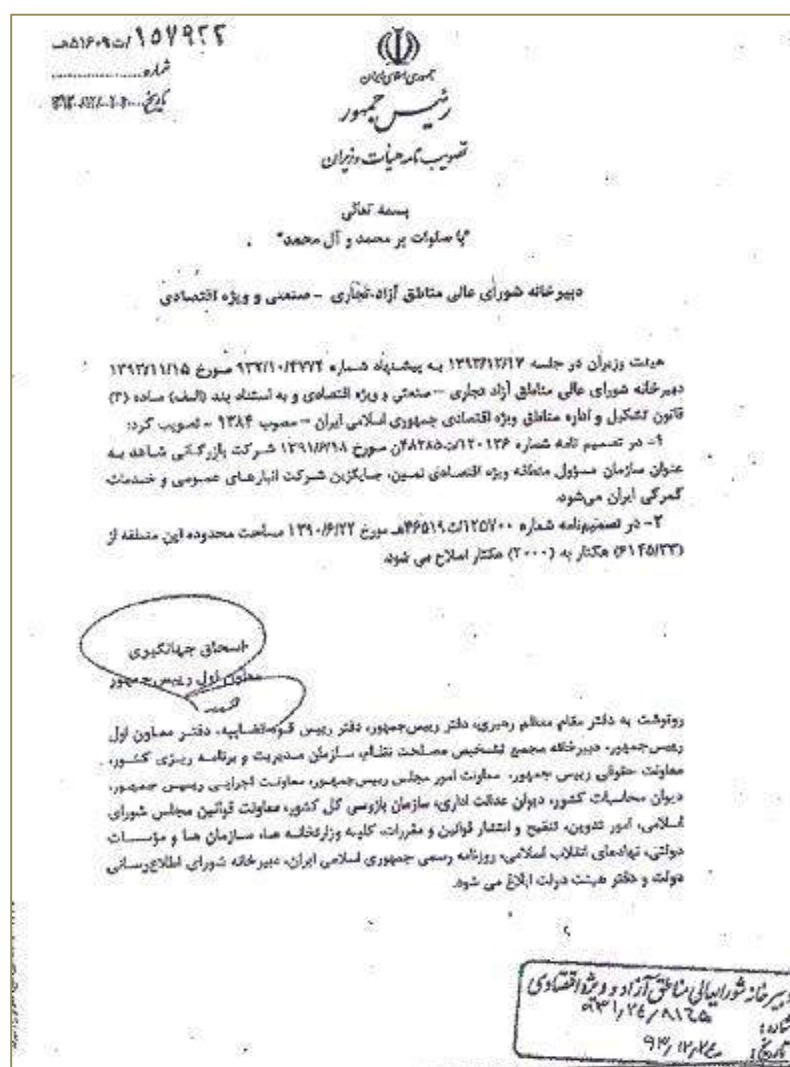

۱- شناخت طرح‌ها، برنامه‌ها، اسناد و مطالعات فرادست

- سیاست‌های کلی نظام
- سند چشم‌انداز ایران در ۱۴۰۴
- استراتژی توسعه صنعتی کشور
- طرح کالبدی ملی
- طرح آمایش صنعتی و معدنی وزارت صنایع و معادن
- مطالعات توسعه صنعتی کشور
- برنامه راهبردی صنعت و معدن کشور
- برنامه پنجم توسعه اقتصادی - اجتماعی
- لایحه برنامه ششم توسعه
- طرح ناحیه
- سند توسعه سرمایه‌گذاری و اشتغال استان اردبیل
- طرح آمایش استان اردبیل

قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴

به منظور پشتیبانی از فعالیت‌های اقتصادی و برقراری ارتباط تجاری بین‌المللی و تحرک در اقتصاد منطقه‌ای و تولید و پردازش کالا، انتقال فناوری، صادرات غیر نفتی، ایجاد اشتغال مولد و جلب و تشویق سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، صادرات مجدد عبور خارجی (ترانزیت) و انتقال کالا (ترانشیب) به دولت اجازه داده می‌شود در شهرستان‌هایی که استعداد و توان لازم برای تحقق اهداف مذکور را دارند مناطقی را با عنوان منطقه ویژه اقتصادی ایجاد نماید.

تصویر شماره ۱ - تصویب‌نامه هیئت وزیران

مطالعات ایجاد منطقه ویژه اقتصادی اردبیل در محدوده نمین به منظور عبور از بن‌بست‌های اقتصادی منطقه و فراهم‌سازی زمینه اشتغال و تولید بیشتر از سال ۸۱ آغاز شد و پس از مطرح شدن طرح توجیهی آن در سال ۸۲ پرونده مطالعاتی یک سال بعد و در سال ۸۳ به اتمام رسید. با وجود اینکه شورای عالی مدیریت و برنامه‌ریزی اقتصادی در سال ۸۶ ایجاد منطقه ویژه اقتصادی نمین در استان اردبیل را به تصویب رساندند و در سال ۸۸ به تصویب مجلس رسید. با وجود این تا سال ۹۴ (قبل از تصدی‌گری شرکت شاهد و عقد قرارداد با آن مشاور) فعالیت موثری به عمل نیامد. و با توجه به اینکه مطالعات طرح توجیهی آن حدود ۱۰ سال قبل صورت گرفته بود در اثر تغییرات وضع موجود بازنگری مطالعات ضروری بوده که از تیر ماه سال ۹۴ فرایند تهیه طرح اجرایی شده است.

خروجی‌های طرح:

مطالعات منطقه ویژه اقتصادی نمین با هدف توسعه پشتیبان صنایع و رونق اقتصادی و رشد سرمایه‌گذاری در بخشی از شمال غرب ایران و حمایت و همبستگی ملی با مناطق دیگر در آن خطه، پیشنهادهای کاربری صنعتی را داده است.

بدین‌صورت که قابلیت‌های منطقه برای طراحی و برنامه‌ریزی بررسی گردیده و با در نظر داشتن قوانین - مقررات و استانداردهای سازمان محیط‌زیست و رعایت همجواری‌های

§ توسعه خوشه‌ها و شبکه‌های تولیدی و صادراتی بر محور صنایع پیشران
 § توسعه صنعتی دانایی محور بر پایه فناوری پیشرفته
 ۳-۱- جمع‌بندی راهبردهای عملیاتی صنعتی اسناد بالادست

جدول شماره ۲- راهبردهای عملیاتی صنعتی اسناد بالادست

ردیف	نام سند	راهبرد عملیاتی صنعتی
۱	چشم‌انداز بیست ساله	رشد و شتاب مستمر اقتصادی با تاکید بر تولید علم و جنبش نرم‌افزاری
		توجه به اشتغال کامل و سطح درآمد سرانه و نرخ سرمایه‌گذاری ایجاد فضای مناسب برای رشد فعالیت‌های نوآورانه و ظرفیت‌های فنی و کارآفرینی
۲	طرح آمایش سرزمین	تاکید بر توسعه فعالیت‌های صنعتی بر مبنای نفت و گاز در مناطق استراتژیک تقویت مراکز جمعیتی جنوبی و حاشیه دریای عمان و خلیج فارس با توجه به چشم انداز بهره‌برداری از منابع انرژی حوزه جنوب، ذخایر معدنی شیلات و صنایع دریایی توجه به صنایع انرژی بر در تلفیق نسبی استفاده از ذخایر معدنی بخصوص گاز تحول بنیادی در ساختار خدمات با تاکید بر خدمات پشتیبان تولید و خدمات گردشگری تعادل بخشی فضای سرزمین برخوردار از توان طبیعی و زیربنایی برای توسعه درون‌زا، اولویت‌های صنعتی بخش صنعت در محرهای صنایع پشتیبان حمل و نقل، صنایع الکترونیک، صنایع کانی غیر فلزی تخصصی نمودن مناطق کشور متناسب با قابلیت‌ها و فعالیت‌هایی که نقش محوری در آن مناطق دارند. صنایع شیمیایی، متالورژی حمل و نقل دارای اولویت می‌باشند.
		گسترده‌گی نیاز به شهرسازی جدید و توجه به منابع طبیعی، محیط زیست و میراث فرهنگی و ... نبود مطالعات بالادست و توجه به مطالعات موضوعی - موضعی توجه به تناسب زمین در مناطق و معرفی استان خوزستان و کهگیلویه و بویراحمد به عنوان منطقه جنوب غربی رشد مناسب اقتصادی با تاکید بر تقویت و توسعه نظام استاندارد ملی سازمان‌های مناطق آزاد منحصراً بر اساس قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی و اصلاحات بعدی آن و قانون کار اداره می‌شوند. کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به هنگام ورود به سایر نقاط کشور به نسبت مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به کار رفته در آن، تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف است. به منظور گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی، ایجاد نمایندگی دانشگاه‌های داخلی و معتبر خارجی درآمدهای حاصل از قراردادهای بلندمدت تأمین خوراک صنایع میانی پتروشیمی از معافیت‌های صادرات غیرنفتی برخوردارند مردمی شدن اقتصاد و گسترش زیرساخت‌ها برای خدمات تجارت خارجی، افزایش ترانزیت به منظور برون‌گرایی اقتصادی سهم بنادر و دریانوردی در ترانزیت ۴۹ درصد باشد. افزایش سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در حمل و نقل ریلی با هدف ساماندهی حاشیه شهرها رقابت‌پذیر کردن استان‌ها، با تقویت و خودتکایی استان تخصیص ۲ درصد از درآمد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی به استان‌های نفت‌خیز و شهرستان‌ها و مناطق کمتر توسعه یافته جهت اجرای برنامه‌های عمرانی جذب سرمایه ایرانیان خارج از کشور و سرمایه‌گذاران خارجی با ایجاد انگیزه مشوق لازم دانش‌بنیان نمودن صنایع بالادستی و پایین دستی نفت و گاز تقویت شرکت‌های دانش‌بنیان برای طراحی، مهندسی ساخت نصب و تجهیزات و انتقال فناوری به منظور افزایش خودکفایی افزایش مستمر ضریب بازیافت و برداشت نهایی از مخازن و چاه‌های نفت و گاز توسعه اقتصاد دریایی جنوب کشور در محور چابهار - خرمشهر با تاکید بر سواحل مکران توسعه بازارهای دریایی و ایجاد مناطق مهم اقتصادی در زمینه‌های دارای مزیت دانش‌بنیان نمودن شیوه تولید محصولات صنعتی و خدمات وابسته به آن اولویت دادن به حوزه‌های راهبردی صنعتی (نفت - گاز - پتروشیمی - حمل و نقل و مواد پیشرفته)
۳	طرح کالبدی ملی	گسترده‌گی نیاز به شهرسازی جدید و توجه به منابع طبیعی، محیط زیست و میراث فرهنگی و ... نبود مطالعات بالادست و توجه به مطالعات موضوعی - موضعی توجه به تناسب زمین در مناطق و معرفی استان خوزستان و کهگیلویه و بویراحمد به عنوان منطقه جنوب غربی رشد مناسب اقتصادی با تاکید بر تقویت و توسعه نظام استاندارد ملی سازمان‌های مناطق آزاد منحصراً بر اساس قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی و اصلاحات بعدی آن و قانون کار اداره می‌شوند. کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به هنگام ورود به سایر نقاط کشور به نسبت مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به کار رفته در آن، تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف است. به منظور گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی، ایجاد نمایندگی دانشگاه‌های داخلی و معتبر خارجی درآمدهای حاصل از قراردادهای بلندمدت تأمین خوراک صنایع میانی پتروشیمی از معافیت‌های صادرات غیرنفتی برخوردارند مردمی شدن اقتصاد و گسترش زیرساخت‌ها برای خدمات تجارت خارجی، افزایش ترانزیت به منظور برون‌گرایی اقتصادی سهم بنادر و دریانوردی در ترانزیت ۴۹ درصد باشد. افزایش سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در حمل و نقل ریلی با هدف ساماندهی حاشیه شهرها رقابت‌پذیر کردن استان‌ها، با تقویت و خودتکایی استان تخصیص ۲ درصد از درآمد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی به استان‌های نفت‌خیز و شهرستان‌ها و مناطق کمتر توسعه یافته جهت اجرای برنامه‌های عمرانی جذب سرمایه ایرانیان خارج از کشور و سرمایه‌گذاران خارجی با ایجاد انگیزه مشوق لازم دانش‌بنیان نمودن صنایع بالادستی و پایین دستی نفت و گاز تقویت شرکت‌های دانش‌بنیان برای طراحی، مهندسی ساخت نصب و تجهیزات و انتقال فناوری به منظور افزایش خودکفایی افزایش مستمر ضریب بازیافت و برداشت نهایی از مخازن و چاه‌های نفت و گاز توسعه اقتصاد دریایی جنوب کشور در محور چابهار - خرمشهر با تاکید بر سواحل مکران توسعه بازارهای دریایی و ایجاد مناطق مهم اقتصادی در زمینه‌های دارای مزیت دانش‌بنیان نمودن شیوه تولید محصولات صنعتی و خدمات وابسته به آن اولویت دادن به حوزه‌های راهبردی صنعتی (نفت - گاز - پتروشیمی - حمل و نقل و مواد پیشرفته)
		گسترده‌گی نیاز به شهرسازی جدید و توجه به منابع طبیعی، محیط زیست و میراث فرهنگی و ... نبود مطالعات بالادست و توجه به مطالعات موضوعی - موضعی توجه به تناسب زمین در مناطق و معرفی استان خوزستان و کهگیلویه و بویراحمد به عنوان منطقه جنوب غربی رشد مناسب اقتصادی با تاکید بر تقویت و توسعه نظام استاندارد ملی سازمان‌های مناطق آزاد منحصراً بر اساس قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی و اصلاحات بعدی آن و قانون کار اداره می‌شوند. کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به هنگام ورود به سایر نقاط کشور به نسبت مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به کار رفته در آن، تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف است. به منظور گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی، ایجاد نمایندگی دانشگاه‌های داخلی و معتبر خارجی درآمدهای حاصل از قراردادهای بلندمدت تأمین خوراک صنایع میانی پتروشیمی از معافیت‌های صادرات غیرنفتی برخوردارند مردمی شدن اقتصاد و گسترش زیرساخت‌ها برای خدمات تجارت خارجی، افزایش ترانزیت به منظور برون‌گرایی اقتصادی سهم بنادر و دریانوردی در ترانزیت ۴۹ درصد باشد. افزایش سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در حمل و نقل ریلی با هدف ساماندهی حاشیه شهرها رقابت‌پذیر کردن استان‌ها، با تقویت و خودتکایی استان تخصیص ۲ درصد از درآمد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی به استان‌های نفت‌خیز و شهرستان‌ها و مناطق کمتر توسعه یافته جهت اجرای برنامه‌های عمرانی جذب سرمایه ایرانیان خارج از کشور و سرمایه‌گذاران خارجی با ایجاد انگیزه مشوق لازم دانش‌بنیان نمودن صنایع بالادستی و پایین دستی نفت و گاز تقویت شرکت‌های دانش‌بنیان برای طراحی، مهندسی ساخت نصب و تجهیزات و انتقال فناوری به منظور افزایش خودکفایی افزایش مستمر ضریب بازیافت و برداشت نهایی از مخازن و چاه‌های نفت و گاز توسعه اقتصاد دریایی جنوب کشور در محور چابهار - خرمشهر با تاکید بر سواحل مکران توسعه بازارهای دریایی و ایجاد مناطق مهم اقتصادی در زمینه‌های دارای مزیت دانش‌بنیان نمودن شیوه تولید محصولات صنعتی و خدمات وابسته به آن اولویت دادن به حوزه‌های راهبردی صنعتی (نفت - گاز - پتروشیمی - حمل و نقل و مواد پیشرفته)
۴	برنامه پنجم توسعه	توجه به تناسب زمین در مناطق و معرفی استان خوزستان و کهگیلویه و بویراحمد به عنوان منطقه جنوب غربی رشد مناسب اقتصادی با تاکید بر تقویت و توسعه نظام استاندارد ملی سازمان‌های مناطق آزاد منحصراً بر اساس قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی و اصلاحات بعدی آن و قانون کار اداره می‌شوند. کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به هنگام ورود به سایر نقاط کشور به نسبت مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به کار رفته در آن، تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف است. به منظور گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی، ایجاد نمایندگی دانشگاه‌های داخلی و معتبر خارجی درآمدهای حاصل از قراردادهای بلندمدت تأمین خوراک صنایع میانی پتروشیمی از معافیت‌های صادرات غیرنفتی برخوردارند مردمی شدن اقتصاد و گسترش زیرساخت‌ها برای خدمات تجارت خارجی، افزایش ترانزیت به منظور برون‌گرایی اقتصادی سهم بنادر و دریانوردی در ترانزیت ۴۹ درصد باشد. افزایش سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در حمل و نقل ریلی با هدف ساماندهی حاشیه شهرها رقابت‌پذیر کردن استان‌ها، با تقویت و خودتکایی استان تخصیص ۲ درصد از درآمد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی به استان‌های نفت‌خیز و شهرستان‌ها و مناطق کمتر توسعه یافته جهت اجرای برنامه‌های عمرانی جذب سرمایه ایرانیان خارج از کشور و سرمایه‌گذاران خارجی با ایجاد انگیزه مشوق لازم دانش‌بنیان نمودن صنایع بالادستی و پایین دستی نفت و گاز تقویت شرکت‌های دانش‌بنیان برای طراحی، مهندسی ساخت نصب و تجهیزات و انتقال فناوری به منظور افزایش خودکفایی افزایش مستمر ضریب بازیافت و برداشت نهایی از مخازن و چاه‌های نفت و گاز توسعه اقتصاد دریایی جنوب کشور در محور چابهار - خرمشهر با تاکید بر سواحل مکران توسعه بازارهای دریایی و ایجاد مناطق مهم اقتصادی در زمینه‌های دارای مزیت دانش‌بنیان نمودن شیوه تولید محصولات صنعتی و خدمات وابسته به آن اولویت دادن به حوزه‌های راهبردی صنعتی (نفت - گاز - پتروشیمی - حمل و نقل و مواد پیشرفته)
		توجه به تناسب زمین در مناطق و معرفی استان خوزستان و کهگیلویه و بویراحمد به عنوان منطقه جنوب غربی رشد مناسب اقتصادی با تاکید بر تقویت و توسعه نظام استاندارد ملی سازمان‌های مناطق آزاد منحصراً بر اساس قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی و اصلاحات بعدی آن و قانون کار اداره می‌شوند. کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به هنگام ورود به سایر نقاط کشور به نسبت مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به کار رفته در آن، تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف است. به منظور گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی، ایجاد نمایندگی دانشگاه‌های داخلی و معتبر خارجی درآمدهای حاصل از قراردادهای بلندمدت تأمین خوراک صنایع میانی پتروشیمی از معافیت‌های صادرات غیرنفتی برخوردارند مردمی شدن اقتصاد و گسترش زیرساخت‌ها برای خدمات تجارت خارجی، افزایش ترانزیت به منظور برون‌گرایی اقتصادی سهم بنادر و دریانوردی در ترانزیت ۴۹ درصد باشد. افزایش سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در حمل و نقل ریلی با هدف ساماندهی حاشیه شهرها رقابت‌پذیر کردن استان‌ها، با تقویت و خودتکایی استان تخصیص ۲ درصد از درآمد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی به استان‌های نفت‌خیز و شهرستان‌ها و مناطق کمتر توسعه یافته جهت اجرای برنامه‌های عمرانی جذب سرمایه ایرانیان خارج از کشور و سرمایه‌گذاران خارجی با ایجاد انگیزه مشوق لازم دانش‌بنیان نمودن صنایع بالادستی و پایین دستی نفت و گاز تقویت شرکت‌های دانش‌بنیان برای طراحی، مهندسی ساخت نصب و تجهیزات و انتقال فناوری به منظور افزایش خودکفایی افزایش مستمر ضریب بازیافت و برداشت نهایی از مخازن و چاه‌های نفت و گاز توسعه اقتصاد دریایی جنوب کشور در محور چابهار - خرمشهر با تاکید بر سواحل مکران توسعه بازارهای دریایی و ایجاد مناطق مهم اقتصادی در زمینه‌های دارای مزیت دانش‌بنیان نمودن شیوه تولید محصولات صنعتی و خدمات وابسته به آن اولویت دادن به حوزه‌های راهبردی صنعتی (نفت - گاز - پتروشیمی - حمل و نقل و مواد پیشرفته)
۵	لایحه برنامه ششم توسعه	توجه به تناسب زمین در مناطق و معرفی استان خوزستان و کهگیلویه و بویراحمد به عنوان منطقه جنوب غربی رشد مناسب اقتصادی با تاکید بر تقویت و توسعه نظام استاندارد ملی سازمان‌های مناطق آزاد منحصراً بر اساس قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی و اصلاحات بعدی آن و قانون کار اداره می‌شوند. کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به هنگام ورود به سایر نقاط کشور به نسبت مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به کار رفته در آن، تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف است. به منظور گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی، ایجاد نمایندگی دانشگاه‌های داخلی و معتبر خارجی درآمدهای حاصل از قراردادهای بلندمدت تأمین خوراک صنایع میانی پتروشیمی از معافیت‌های صادرات غیرنفتی برخوردارند مردمی شدن اقتصاد و گسترش زیرساخت‌ها برای خدمات تجارت خارجی، افزایش ترانزیت به منظور برون‌گرایی اقتصادی سهم بنادر و دریانوردی در ترانزیت ۴۹ درصد باشد. افزایش سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در حمل و نقل ریلی با هدف ساماندهی حاشیه شهرها رقابت‌پذیر کردن استان‌ها، با تقویت و خودتکایی استان تخصیص ۲ درصد از درآمد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی به استان‌های نفت‌خیز و شهرستان‌ها و مناطق کمتر توسعه یافته جهت اجرای برنامه‌های عمرانی جذب سرمایه ایرانیان خارج از کشور و سرمایه‌گذاران خارجی با ایجاد انگیزه مشوق لازم دانش‌بنیان نمودن صنایع بالادستی و پایین دستی نفت و گاز تقویت شرکت‌های دانش‌بنیان برای طراحی، مهندسی ساخت نصب و تجهیزات و انتقال فناوری به منظور افزایش خودکفایی افزایش مستمر ضریب بازیافت و برداشت نهایی از مخازن و چاه‌های نفت و گاز توسعه اقتصاد دریایی جنوب کشور در محور چابهار - خرمشهر با تاکید بر سواحل مکران توسعه بازارهای دریایی و ایجاد مناطق مهم اقتصادی در زمینه‌های دارای مزیت دانش‌بنیان نمودن شیوه تولید محصولات صنعتی و خدمات وابسته به آن اولویت دادن به حوزه‌های راهبردی صنعتی (نفت - گاز - پتروشیمی - حمل و نقل و مواد پیشرفته)
		توجه به تناسب زمین در مناطق و معرفی استان خوزستان و کهگیلویه و بویراحمد به عنوان منطقه جنوب غربی رشد مناسب اقتصادی با تاکید بر تقویت و توسعه نظام استاندارد ملی سازمان‌های مناطق آزاد منحصراً بر اساس قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی و اصلاحات بعدی آن و قانون کار اداره می‌شوند. کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به هنگام ورود به سایر نقاط کشور به نسبت مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به کار رفته در آن، تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف است. به منظور گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی، ایجاد نمایندگی دانشگاه‌های داخلی و معتبر خارجی درآمدهای حاصل از قراردادهای بلندمدت تأمین خوراک صنایع میانی پتروشیمی از معافیت‌های صادرات غیرنفتی برخوردارند مردمی شدن اقتصاد و گسترش زیرساخت‌ها برای خدمات تجارت خارجی، افزایش ترانزیت به منظور برون‌گرایی اقتصادی سهم بنادر و دریانوردی در ترانزیت ۴۹ درصد باشد. افزایش سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در حمل و نقل ریلی با هدف ساماندهی حاشیه شهرها رقابت‌پذیر کردن استان‌ها، با تقویت و خودتکایی استان تخصیص ۲ درصد از درآمد حاصل از صادرات نفت خام و گاز طبیعی به استان‌های نفت‌خیز و شهرستان‌ها و مناطق کمتر توسعه یافته جهت اجرای برنامه‌های عمرانی جذب سرمایه ایرانیان خارج از کشور و سرمایه‌گذاران خارجی با ایجاد انگیزه مشوق لازم دانش‌بنیان نمودن صنایع بالادستی و پایین دستی نفت و گاز تقویت شرکت‌های دانش‌بنیان برای طراحی، مهندسی ساخت نصب و تجهیزات و انتقال فناوری به منظور افزایش خودکفایی افزایش مستمر ضریب بازیافت و برداشت نهایی از مخازن و چاه‌های نفت و گاز توسعه اقتصاد دریایی جنوب کشور در محور چابهار - خرمشهر با تاکید بر سواحل مکران توسعه بازارهای دریایی و ایجاد مناطق مهم اقتصادی در زمینه‌های دارای مزیت دانش‌بنیان نمودن شیوه تولید محصولات صنعتی و خدمات وابسته به آن اولویت دادن به حوزه‌های راهبردی صنعتی (نفت - گاز - پتروشیمی - حمل و نقل و مواد پیشرفته)

۱-۱- راهبردهای توسعه استان اردبیل و مجموعه ۴ استان مجاور

- اصلی‌ترین راهبردهای توسعه استان اردبیل

- تقویت بخش کشاورزی به عنوان محور توسعه متناسب با اولویت محصولات باغی نظیر انگور، گیلان، هلو، فندق و محصولات زراعی همچون چغندر و ذرت و دامداری
- توسعه صنایع با اولویت صنایع مرتبط با کشاورزی اعم از صنایع تبدیلی و غذایی، صنایع تولید ابزار و ادوات مورد نیاز آن و صنایع کانی غیرفلزی.
- تسریع در فعالیت‌های زمین شناسی برای تعیین امکانات و قابلیت‌های معدنی استان به ویژه معادن مس، سرب و روی، طلا و پتاس و بهره‌برداری از آنها.
- در جهت بهره‌برداری از موقعیت فراملی کشور، اتصال اردبیل به راه آهن آذربایجان برای تقویت شبکه حمل و نقل و ترانزیت کالا در ارتباط با کشورهای منطقه جهت بهره‌برداری از موقعیت منطق‌های کشور
- افزایش تقویت امکانات و تاسیسات گردشگری با توجه به جاذبه‌های تاریخی و طبیعی (چشمه‌های آب گرم)
- توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با توجه به الزامات توسعه و گرای شهای تخصصی فعالیت‌ها در استان

- اصلی‌ترین راهبردهای توسعه استان آذربایجان شرقی

- ارتقاء سطح خدمات برتر در تبریز تا سطح یک ملی در جهت تقویت نقش فراملی کشور برای تامین نیازهای توسعه استان‌های همجوار و پاسخگویی به تقاضای کشورهای منطقه قفقاز.
- توسعه صنایع براساس نیاز کشور و منطقه با اولویت صنایع ماشین‌سازی، متالورژی، صنایع حمل و نقل، صنایع شیمیایی و الکترونیک.
- توسعه بهره‌برداری از معادن فلزی و غیر فلزی دارای قابلیت صادرات به بازارهای مصرف خارجی و فرآوری آنها به ویژه مس.
- توسعه بخش کشاورزی و زیربخش‌های زراعت و دامداری و محصولات باغی
- تقویت فرصت استفاده از طیف وسیعی از فعالیت‌های تجاری و صنعتی با توجه به انتخاب تبریز به عنوان یکی از مراکز ملی تخلیه و توزیع کالا.
- تقویت مراکز آموزشی و تحقیقاتی تبریز همراه با تعامل با دانشگاه‌های معتبر خارجی به منظور دستیابی به
- مرزهای جدید دانش و فن در رشته‌های فنی و مهندسی، کشاورزی، علوم پایه، علوم انسانی

- اصلی‌ترین راهبردهای توسعه استان زنجان

- توسعه شبکه‌های زیر بنایی جهت تسهیل ارتباطات فراملی از جهت قرار گیری بر مسیر کریدور شرقی غربی.
- توسعه صنعتی استان با توجه به قرار گیری در محور تهران تبریز و همجواری با قطب‌های صنعتی متعدد در مرکز و غرب کشور با اولویت: صنایع متالورژی و ذوب فلزات، صنایع مرتبط با انرژی (با توجه به عبور هر سه خط انتقال انرژی) و صنایع شیمیایی و پتروشیمی.
- توسعه بخش معدن با توجه به قابلیت‌های استان خصوصاً در: معادن سرب و روی، مس و مواد معدنی شیمیایی.
- توسعه کشاورزی متناسب با ظرفیت منابع آب در استان، با تاکید بر ارتقاء سطح فن آوری و نوین سازی ساختار بخش و نیز توجه به: زیربخش‌های باغداری و زراعت
- تقویت شبکه‌های ارتباطی جاده ای و ریلی و تجهیز مبادی ورودی و خروجی کالا و مسافر در برقراری ارتباطات منطقه قفقاز و اروپا با شبه جزیره، بنحوی که بندر انزلی به عنوان یک بندر سطح ۲ ملی در فعالیت‌های بازرگانی، صنایع وابسته و خدمات ایفاء نقش نماید.
- انتخاب کشاورزی به عنوان محور اصلی توسعه استان، اعم از باغداری و زراعت و دامداری
- توسعه بخش بازرگانی برای گسترش خدمات مبادله کالا با توجه به موقعیت ویژه اقتصادی استان.
- توسعه صنایع با اولویت در صنایع غذایی، صنایع برق و الکترونیک

۲-۱- جمع‌بندی اسناد بالادست مرتبط با منطقه ویژه اقتصادی نمین

§ استاندارد شدن مسیرهای ارتباطی جاده با مقیاس بین المللی

توجه بسیار زیاد به

§ مواد و محصولات غذایی

§ توصیه به توسعه صنایع نوین و دانش‌بنیان

ردیف	نام سند	راهبرد عملیاتی صنعتی
۶	سیاست‌های کلی نظام در بخش صنعت	افزایش ارزش افزوده بخش صنعت
		دستیابی به رشد مطلوب سرمایه‌گذاری صنعتی
		افزایش صادرات صنعتی کشور با ارتقای کیفیت کالا
		ایجاد خوشه‌های صنعتی از طریق صنایع کوچک و متوسط و برقراری پیوند با صنایع بزرگ
		دستیابی به حداقل استانداردهای بین‌المللی در زمینه کمیت و کیفیت پایانه‌ها و شبکه و ناوگان حمل و نقل استان.
		توانمندسازی بخش تعاونی برای ایفای فعالیت‌های گسترده و اداره بنگاه‌های اقتصادی بزرگ
۷	سند استراتژی توسعه صنعتی	توسعه صنایع انرژی‌بر و صنایع شیمیایی پایین دست، پتروشیمی و پالایشگاهی متالوژی و ذوب فلزات صنایع حمل و نقل (بوئیه دریایی)، صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی، بسته‌بندی صنایع غذایی، کانی غیرفلزی .
		بسط و توسعه صنایع متوسط و کوچک به عنوان حلقه‌مکمل صنایع بزرگ و توسعه شهرک‌های تخصصی در زمینه نفت و پتروشیمی.
		توسعه و تحکیم ارتباط بخش صنعت با مراکز آموزش عالی و موسسات تحقیقاتی و پژوهشی استان
۸	برنامه راهبردی صنعت و معدن ۹۴	توسعه صنعتی دانایی محور بر پایه فناوری پیشرفته
		جذب مشارکت خارجی بارویکرد انتقال و توسعه تکنولوژی‌های پیشرفته
		رویکرد صنعتی جایگزین روش‌های سنتی
		رشد اقتصادی و فنی صنایع و واحدهای صنعتی و معدنی که قابلیت تغییر و ارتقا دارند به عنوان شرط ضروری توسعه صنعتی متوازن و پایدار نیازمند بستری است که باید فراهم گردند.
		افزایش رقابت‌پذیری صنعت
		توسعه اشتغال پایدار در بخش صنعت، معدن و تجارت
		صنایع پیشنهادی طرح:
		۱. صنایع تولید فرآورده‌های نفتی
		۲. مواد و محصولات شیمیایی
		۳. محصولات کانی غیر فلزی
۴. وسایل نقلیه زمینی، ریلی و دریایی		
۵. معدن و استخراج معدنی		
۶. فلزات اساسی		
۷. صنایع پیشرفته		
۸. محصولات لاستیکی و پلاستیکی		
۹. مواد غذایی و آشامیدنی		
۱۰. ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی و تولیدی		
۱۱. نساجی و پوشاک		
۱۲. ماشین‌آلات مولد و انتقال برق		
۹	طرح کالبدی منطقه‌ای	توسعه صنایع نوین و دانش بنیان
		توسعه خوشه‌ها و شبکه‌های تولیدی و صادراتی بر محور صنایع پیشران
		توسعه صنایع متکی و مرتبط با نفت و گاز
		توجه به توسعه پایدار
۶	سیاست‌های کلی نظام در بخش صنعت	توجه به تناسب زمین
		صنایع پیشنهادی طرح:
		صنایع پالایشگاهی
		صنایع وابسته به معادن منطقه (آهن، خاک نسوز، بوکسیت)
۷	سند استراتژی توسعه صنعتی	ایجاد شهرک صنعتی خرما
		ایجاد شهرک صنعتی آبریزان در اهواز آبادان و شادگان
۸	برنامه راهبردی صنعت و معدن ۹۴	تکمیل زنجیره‌های صنعتی و صنایع سازگار با محیط
		توسعه صنایع نوین و دانش بنیان

با توجه به جداول بالا می‌توان نتیجه گرفت که در کلیه طرح‌های مذکور به عمده موارد زیر سفارش شده است:

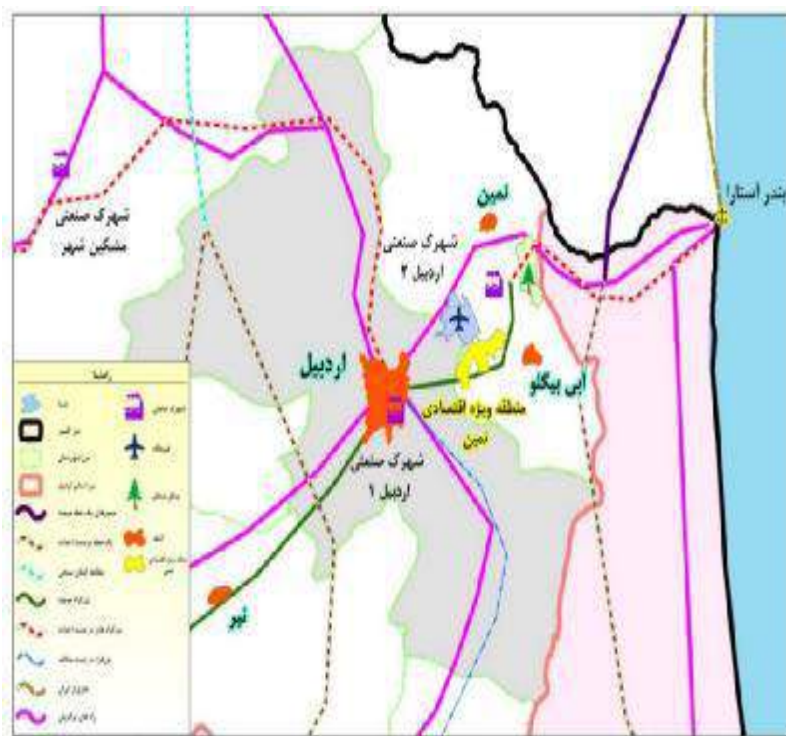
- استاندارد شدن مسیرهای ارتباطی جاده با مقیاس بین‌المللی
- توجه به مسیرهای ریلی برای حمل بار و مواد اولیه و خوراک صنایع
- توجه بسیار زیاد به
 - مواد و محصولات غذایی
 - محصولات کانی غیر فلزی
 - وسایل نقلیه زمینی، ریلی
 - صنایع سلولزی
 - فلزات اساسی
- توصیه به توسعه صنایع نوین و دانش بنیان
- توسعه خوشه‌ها و شبکه‌های تولیدی و صادراتی بر محور صنایع پیشران
- دانش بنیان نمودن شیوه تولید محصولات صنعتی و خدمات وابسته به آن
- افزایش ارزش افزوده بخش صنعت
- توسعه صنعتی دانایی محور بر پایه فناوری پیشرفته

۲- بررسی و تحلیل ویژگی‌های کالبدی سایت اعم از مساحت، موقعیت قرارگیری نسبت به نزدیک‌ترین مناطق ویژه اقتصادی، دسترسی به شبکه راه‌های اصلی کشور و اقلیم به منظور ایجاد منطقه ویژه اقتصادی جمعیت

منطقه ویژه نمین به لحاظ قرار گیری در نزدیکی مرکز استان با جمعیت ۴۸۲۶۳۲ نفر که ۳۸.۷ درصد از کل جمعیت استان را تشکیل می‌دهد و شهرستان نمین با ۱۱۹۶۳ نفر جمعیت و همچنین شهرستان نیر با جمعیت ۵۸۲۰ نفر و سرعین با جمعیت ۴۴۴۰ نفر که در مجموع به ۴۰.۴ درصد از جمعیت کل استان دسترسی دارد که با توجه به ظرفیت‌های خالی موجود در استان و به‌طور بالقوه در دسترسی به بازار تقاضای خود در وضعیت مطلوبی قرار دارد.

• امکانات زیر ساختی

وجود گمرک‌ها و سطح عملکردی آن‌ها، دسترسی به راه‌های ارتباطی اعم از راه‌های ترانزیتی، راه آهن، آزاد راه و بزرگ‌راه‌ها به طور کامل بررسی شده است. در این بند از گزارش با هدف عدم انجام تکرار مکررات، به‌طور خلاصه مباحث یاد شده با محوریت محدوده سایت ارائه می‌شود. شایان توجه است که به‌دلیل نبودن آزادراه در استان چه در زمان کنونی و چه در برنامه‌های آتی کشور، بحث آزاد راه در این بند از گزارش انجام نمی‌شود.

نقشه شماره ۱- موقعیت قرارگیری سایت نسبت امکانات زیربنایی
مآخذ: دفتر امار و تلفیق برنامه وزارت راه و شهرسازی (شهریور ۱۳۹۲) و طراحی مشاور طرح

• فردوگاه

تنها فاصله ۵ کیلومتری از فرودگاه بین‌المللی استان اردبیل امکان ویژه‌ای در برقراری ارتباطات لازم با بازارهای مجاور و حتی دسترسی به نیروی انسانی متخصص و صلاحیت‌دار را فراهم کرده است. لیکن موقعیت اقلیمی استان و موقعیت قرارگیری کنونی فرودگاه، موجب شده است که فرودگاه عملکرد نه‌چندان مطلوبی را ارائه دهد.

موضوع حائز اهمیت بالا بودن سرعت وزش باد و تعداد زیاد روزهای یخبندان است که موجب محدود شدن تعداد پروازها در طول روز می‌شود. استان اردبیل ۶۰ روز در زمستان و ۴۷ روز در فصل پاییز و ۱۱ روز در فروردین ماه سال ۱۳۹۰ یخبندان را تجربه کرده است. یخبندان و پدیده مه موجب شده که پروازهای استان از ۹ صبح به بعد در فصول گرم و از ۱۴ بعد از ظهر در فصول سرد انجام شود. با این وجود امر لغو برخی از پروازها همچنان وجود دارد.

• دسترسی به بزرگراه:

عبور بزرگراه نیر، نمین و اردبیل از محدوده سایت موقعیت کنونی منطقه ویژه نمین را در جایگاه ویژه‌ای در استان قرار داده است همچنین در دست احداث بودن ادامه این مسیر همچنان در قالب بزرگراه به سمت بندر آستارا در یک سو و ادامه آن به سمت جنوب شرق استان که در نهایت منتهی به عبور اتصال این بزرگراه به کریدور شرقی - غربی و یا جاده باستانی ابریشم می‌شود؛ این موقعیت را بیش از پیش قابل توجه می‌کند. شایان توجه است که بزرگراه در دست مطالعه عبوری از سمت جنوبی محدوده سایت (گذر از مرکز استان) هم پس از رسیدن به سرچم در زنجان به به کریدور شرق - غرب متصل می‌شود.

• دسترسی به راه آهن:

مسیر ریلی در دست احداث در قسمت شرقی منطقه ویژه با عبور از بندر انزلی و آبی‌بیگللو در نهایت به جمهوری آذربایجان می‌رسد که با توجه به مزیت حمل ریلی در صرفه‌های زمانی و ریالی، یک فرصت جالب توجه برای دستیابی به بازارهای برون مرزی و درون مرزی را ایجاد می‌کند. وجود دو خط ریلی در حال احداث که ایستگاه آن در ۱۰ کیلومتری شهرستان اردبیل است در نهایت به خط ریلی زنجان و آذربایجان می‌رسد. این خط ریلی هم پس از دستیابی بهتر به بازارهای داخلی امکان دستیابی کم‌هزینه‌تر را برای بازارهای شمال غربی فراهم می‌کند.

• دسترسی به راه‌های ترانزیتی:

عبور مستقیم راه ترانزیتی منتهی به جاده باستانی ابریشم یا کریدور شرق - غرب از محدوده سایت، هم به‌عنوان فرصتی در جذب ترانزیت و هم به‌عنوان عاملی در هموار نمودن جریان فعالیت و تبادلات مثبت مؤثر در عملکرد و همچنین فراهم آمدن امکان، برای یک اتصال مطلوب به بازارهای پیرامون شناخته می‌شود.

• دسترسی به دروازه‌های جریان باری (گمرک):

بندر آستارا، گمرک‌های اردبیل و بیله سوار در این حوزه قابل بحث هستند. گمرک‌های اردبیل و بیله سوار با توجه به اینکه به ترتیب ۰.۰۹۹ درصد و ۰.۰۷۵ درصد از ارزش دلاری صادرات و ۰.۱۱۳ درصد و ۰.۰۱۱ درصد از ارزش دلاری واردات انجام شده در گمرکات کشور در سال ۱۳۹۲ را به خود اختصاص داده‌اند، گمرکات فعالی شناخته نمی‌شوند؛ البته بدیهی است که فعالیت منطقه ویژه نمین در بهبود این روند نقش شایان و بسزایی دارد. همچنین مسلم است در ارتباط با فعالیت گمرک‌های غیرفعال میناآباد و فتح مقصود هم به واسطه فعالیت منطقه ویژه نمین، رویکرد جدیدی حاصل شود.

گمرک بندر آستارا با داشتن ۰.۹۸۲ درصد از ارزش دلاری صادرات و ۰.۱۵۸ درصد از ارزش دلاری واردات انجام شده در گمرکات کشور در سال ۱۳۹۲ و تنها وجود یک فاصله ۴۰ کیلومتری با منطقه ویژه نمین، یک فرصت جالب توجه را برای فعالیت منطقه ویژه نمین و تأمین جریان باری مورد نیاز ایجاد کرده است.

سایت منطقه ویژه نمین دارای مساحتی برابر ۲۰۵۵.۵ هکتار می‌باشد که بزرگ‌ترین شهرک صنعتی استان، شهرک صنعتی اردبیل ۲ در محدوده قرار دارد که این به معنی امکان جذب اثرات سرریز است. موقعیت قرارگیری سایت در نقشه مربوطه نشان داده شده است.

۱-۲- بررسی و شناخت تاسیسات و تجهیزات زیربنایی (آب، برق، گاز،

فاضلاب، دفع آب‌های سطحی)

• بررسی وضعیت تامین و توزیع شبکه آب جهت توسعه منطقه ویژه اقتصادی

آب به میزان ۲۳ لیتر بر ثانیه از طریق چاه حفر شده در منطقه و ۳ میلیون متر مکعب از سد سقرچی و باقیمانده نیاز از طریق تصفیه پساب فاضلاب شهر اردبیل پیشنهاد شده است.

• بررسی وضعیت تامین و توزیع شبکه برق منطقه

برق در حالت موقت برای مصارف عمومی از پست شهرک صنعتی اردبیل تا سقف ۱۵ مگا وات قابل تامین است و برای مصارف صنایع ابتدا از طریق خطوط فشار قوی و پس از امکان‌سنجی ایجاد واحدهای نیروگاهی CCHP در سایت و نهایتاً از طریق نیروگاه سیکل ترکیبی تامین خواهد شد.

• بررسی وضعیت تامین و توزیع شبکه گاز در سطح منطقه

گاز از طریق انشعاب خط اصلی گاز که در اراضی منطقه موجود است و توسط ایستگاه موجود در منطقه قابل استهسال است.

• بررسی وضعیت خطوط تلفن ثابت و همراه در سطح منطقه

مخابرات با توجه به عبور کابل فیبر نوری از نزدیکی سایت امکان بهره‌مندی منطقه را فراهم نموده است.

• بررسی شبکه جمع‌آوری و دفع فاضلاب

با توجه به آنکه زمین بصورت مرتع بوده، هیچگونه عمرانی در آن صورت نگرفته و شبکه راه تجهیز شده در اطراف آن نیست و به صورت زمین بایر است. لذا شبکه جمع‌آوری و دفع فاضلاب در سایت وجود ندارد.

• بررسی شبکه جمع‌آوری

در زمین هیچگونه عملیات عمرانی صورت نگرفته و هیچگونه واحد صنعتی در آن در وجود ندارد و به تبع آن هیچ فاضلابی هم تولید نشده اما با توجه به طرح جامع و نقشه‌های اجرایی با شروع عملیات عمرانی و واگذاری قطعات بر اساس طرح‌های پیشبینی شده، کلیه زیرساخت‌ها اعم از جمع‌آوری آب‌های سطحی شبکه توزیع آب، شبکه خام توزیع برق و مخابرات، شبکه توزیع گاز، جمع‌آوری فاضلاب و تصفیه‌خانه متناسب با برنامه تحقق‌پذیری انجام می‌گردد.

۲-۲- مهمترین خطوط کلی قابل توجه جهت شناسایی ارزش‌های اقتصادی و

شاخص‌سازی از آن‌ها در تدوین چشم‌انداز و مأموریت منطقه ویژه اقتصادی نمین:

۱. موقعیت کانونی منطقه در استان از منظر عناصر فعالیتی و ارتباطی

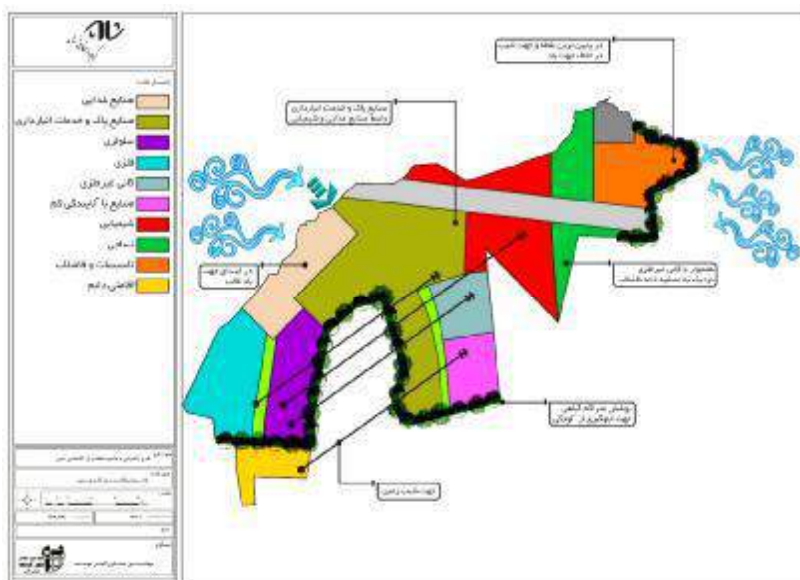
جدول شماره ۳- پیشنهاد همجواری زون‌های صنعتی از لحاظ زیست محیطی

صنایع	حجم فاضلاب	آلودگی فاضلاب	آلودگی هوا	آلودگی صوتی	پیشنهاد همجواری و مکان یابی
سلولزی	کم به غیر از کاغذسازی	کم به غیر از کاغذسازی	کم	-	حد واسط صنایع فاقد آلودگی و آلوده‌کننده، همجوار با غذایی - برق - فلزی - کانی غیرفلزی
فلزی	متوسط	کم	کم به غیر از ریخته‌گری	زیاد	حد واسط صنایع فاقد آلودگی و آلوده‌کننده، دور از خدمات همجوار با کانی غیرفلزی - شیمیایی - سلولزی و نفت
غذایی	نسبتاً زیاد	نسبتاً زیاد	-	-	در شروع باد غالب همجوار با نساجی - برق - سلولزی
دارویی	متوسط	زیاد	کم تا متوسط	-	بین صنایع شیمیایی و بقیه صنایع
برق (لوازم پزشکی، های‌تک)	کم	-	-	-	در شروع باد غالب همجوار با غذایی - سلولزی - نساجی
نساجی	زیاد	زیاد	کم	کم	نزدیک تصفیه‌خانه همجوار با غذایی - برق - سلولزی شیمیایی
شیمیایی، نفت	متوسط	زیاد	متوسط	-	در منتهی‌الیه جهت باد غالب همجوار با سلولزی - فلزی و کانی غیر فلزی
کانی غیرفلزی	کم - به غیر از سنگبری	متوسط	متوسط	متوسط	در منتهی‌الیه جهت باد غالب همجوار با فلزی - سلولزی - شیمیایی و نفت - کانی غیر فلزی

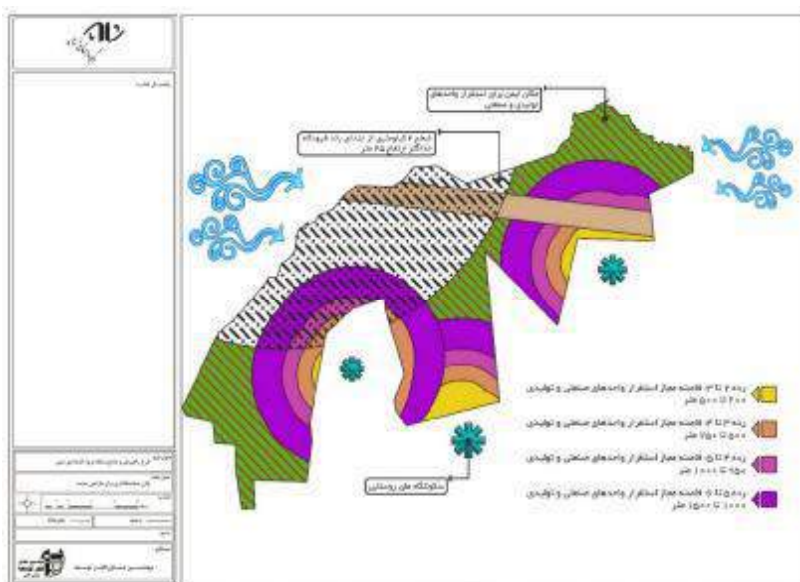
ماخذ: قوانین، مقررات، ضوابط و استانداردهای محیط زیست انسانی، ۱۳۹۱

- وجود ظرفیت‌های خالی اقتصادی در استان و امکان فعال‌سازی ظرفیت خالی اقتصادی با توجه به سهم نامتوازن استان از جمعیت و اقتصاد کشور
- تولیدات قابل توجه در حوزه کشاورزی و دامی، معدنی و ساختمانی و در مراتب بعدی برخی محصولات سبک صنعتی
- ظرفیت پایین در جذب فناوری و تامین نیروی انسانی متخصص
- وجود رقابتی قدرتمند در سطح منطقه و فرامنطقه و توان ضعیف جهت رقابت به دلیل بسته بودن جغرافیایی استان و دوری نسبی از کریدورهای توسعه و طبعاً ضعف ساختاری در تولید و صنعت
- امکان هدایت جریان‌های صنعتی فعال در شهرک‌های صنعتی استان و و محور نمین - اردبیل - نیر به منطقه و امکان هم‌افزایی فعالیت‌های کسب و کار با رویکرد تکمیل زنجیره فعالیت‌ها با استان‌های مجاور با توجه به وجود بسیاری از بسترهای اقتصادی همچون فرودگاه، بندر، مناطق آزاد و ویژه، مرزهای بین‌المللی، بازارهای منطقه‌ای، عناصر طبیعی، گمرکات و...
- امکان ایجاد اکوپارک صنعتی مبتنی بر اقتصاد سبز و رویکردهای توسعه پایدار با توجه به وجود ظرفیت‌های طبیعی و زیست محیطی، انرژی‌های تجدیدپذیر، وجود جامعه محلی، کشاورزی و صنعت
- امکان استفاده از سهم نسبتاً مطلوب تجارت خارجی با کشور آذربایجان و کشورهای حوزه قفقاز
- ریسک بالا در صورت اتکای صرف فعالیت‌های منطقه به بازارهای بیرونی به دلیل ضعف ساختاری در دسترسی‌های منطقه‌ای و امکانات حمل و جابجایی کالا و لزوم برنامه ریزی سلسله مراتبی جهت توسعه بازارهای مصرف

۳- چشم‌انداز منطقه ویژه اقتصادی نمین

نقشه شماره ۲- - پلان سیاستگذاری برای کاربری زمین

نقشه شماره ۳- - پلان سیاستگذاری برای طراحی سایت

منطقه ویژه اقتصادی نمین در سال ۱۴۰۴ اکوپارکی نمونه صنعتی در کشور است که خدماتی پیشرو و متمایز و مبتنی بر الگوی توسعه پایدار و اقتصاد سبز به طیفی از صنایع تبدیلی کشاورزی و صنایع معدنی تا مونتاژ ماشین‌آلات و صنایع دانش محور ارائه نموده که این وضعیت را از طریق یک برنامه ۱۰ ساله دو مرحله‌ای با رویکرد توسعه درونزا با هدف تثبیت موقعیت اقتصادی خود با حرکت به سمت توسعه درونزا با هدف جذب و توسعه بازارهای فرامنطقه‌ای و تکمیل زنجیره فعالیت‌ها در شعاع هلال اقتصادی ۷۰۰ کیلومتری بندر انزلی تا ماکو به دست آورده و علاوه بر ارائه خدمات به واحدهای مستقر در آن به عنوان اولین منطقه گردشگری صنعتی سبز کشور علاقمندان را جهت آشتی صنعت و محیط زیست به خود جلب نموده است.

۴- تدقیق جانمایی و توزیع کاربری‌ها با استفاده از سامانه اطلاعات مکانی (GIS)

مجموعه الزاماتی که برای طراحی و برنامه‌ریزی سایت باید رعایت شود شامل عوامل متعددی است که در قالب سیاست برای طراحی و برنامه‌ریزی قابل توجه است. رعایت فاصله مجاز از سکونتگاه‌های روستایی برحسب میزان آلاینده‌های صنایع.

تعیین رده‌بندی برای واحدهای صنایع پیشرفته و شرکت‌ها و موسسات:

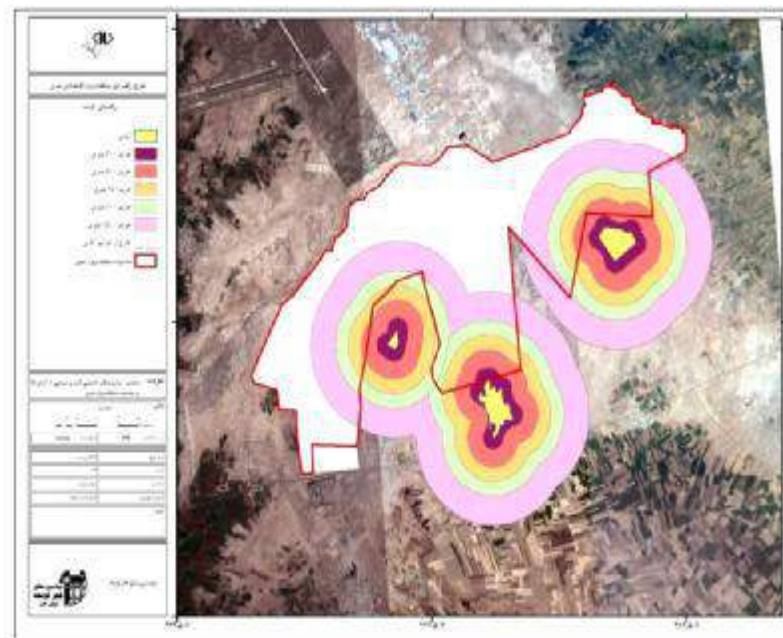
- مهم‌ترین عواملی که در طراحی استقرار صنایع مختلف در نواحی صنعتی دارای نقش تعیین‌کننده بوده و در نهایت با توجه به برنامه‌ریزی صنعتی عملکرد مجموعه را در بهترین وضعیت ممکن می‌سازد عبارتند از:
- صنایعی که دارای آلودگی هوا می‌باشند نظیر گرد و غبار و بو باید در منتهی‌الیه جهت باد غالب استقرار یابند.
 - صنایع دارای مزاحمت‌های صوتی باید دور از ساختمان‌های جنبی و در مناطقی قرار گیرند که سر و صدای آن‌ها مزاحم صنایع دیگر نباشد.
 - ساختمان‌های جنبی و مکمل مانند ساختمان‌های اداری، رستوران، مهمان‌سرا، بهداشتی، آتش‌نشانی و غیره که علاوه بر استفاده شاغلین در ناحیه ممکن است مورد استفاده سایر مراجعین به محدوده باشند، باید در مجاورت شبکه اصلی ارتباطی باشد و دسترسی از داخل منطقه نیز به سهولت برای تمام نقاط امکان‌پذیر باشد.
 - صنایع فاقد آلودگی و غیرمزاحم حتی‌الامکان در مجاورت ساختمان‌های جنبی و مکمل قرار گیرند.
 - صنایع با حجم فاضلاب زیاد حتی‌الامکان نزدیک با تأسیسات تصفیه‌خانه فاضلاب باشند.

جدول شماره ۴- چارچوب فعالیت منطقه در حال و آینده

زون	چارچوب فعالیت در حال حاضر	چارچوب فعالیت در آینده	نقش و اهداف	نوع کاربری های متناسب
محدوده صنعتی	زمین های بایر و فاقد کاربری	صنعتی	تأمین فضای مورد نیاز برای فعالیت های صنعتی منطقه	صنایع سلولزی، نساجی، غذایی - دارویی، برق و الکترونیک - پزشکی - های تک، شیمیایی، فلزی و ...
محدوده خدماتی - بازرگانی	زمین های بایر و فاقد کاربری	بازرگانی	تأمین فضای مورد نیاز برای فعالیت های بازرگانی	انبارداری، اداری، تجاری، ورزشی، پشتیبان خدمات، تاسیسات و تجهیزات و ...
		خدمات پشتیبان صنعت	پشتیبانی و تسهیل در عملکرد فعالیت های صنعتی	منابع آب، شبکه برق، شبکه گاز، شبکه فاضلاب و ...
محدوده خدماتی - بازرگانی	زمین های بایر و فاقد کاربری	خدمات پشتیبان بازرگانی	پشتیبانی و تسهیل در عملکرد فعالیت های بازرگانی	اتصالات و ورودی به شبکه آزاد راهی و بزرگراهی، اتصال به شبکه راه آهن، انبارداری، ساختمان های اداری، شبکه مخابرات و اینترنت و ...
		سبز	افزایش کیفیت محیطی و بهبود در عملکرد کلیه فعالیت های منطقه	فضای سبز، پارک

۴-۱- امکانسنجی پهنه های مطلوب برای استقرار صنایع تولیدی و خدماتی

از روی هم قراردادن این لایه ها در نرم افزار GIS پهنه های بهینه قرارگیری صنایع بدست می آید، در ۵ طیف مطلوبیت این اراضی بررسی شده است، خوشبختانه اکثریت سایت در طیف بسیار مطلوب قرار دارد و نامطلوب ترین قسمت زمین حدفاصل ۵۰۰ متری روستای میرزا رحیملو است. نقشه زیر پهنه بندی کامل زمین را در طیف ۵ گانه نشان می دهد.

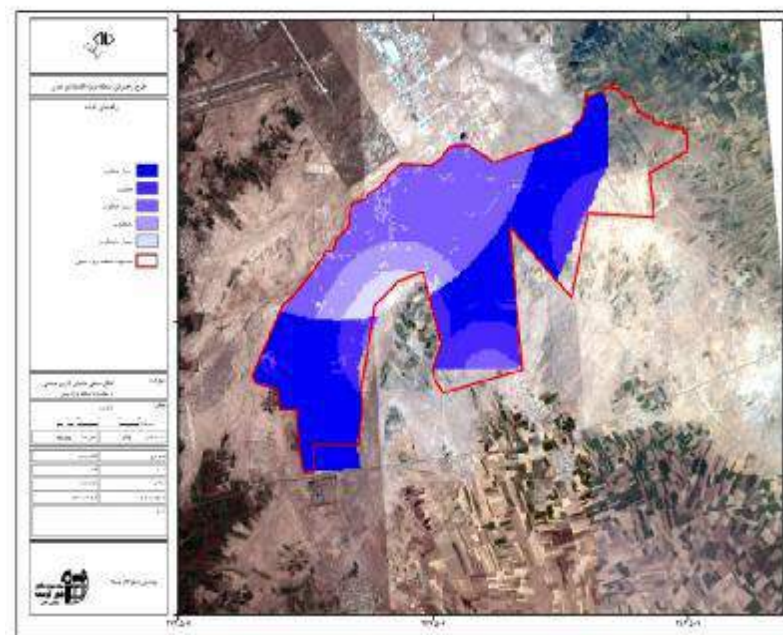
نقشه شماره ۴- حداقل فواصل مجاز برای استقرار صنایع تولیدی و خدماتی

۴-۳- ارزیابی گزینه ها و تعیین الگوی بهینه

به منظور ارزیابی در خصوص مزایا و معایب هر گزینه و تعیین الگوی بهینه، جمع بندی از نظرات کارشناسی صورت پذیرفت که جدول زیر نتایج حاصل از مجموع ارزیابی های صورت گرفته را نشان می دهد. بر این اساس الگوی شماره ۱ به عنوان گزینه بهینه برای توسعه سایت منطقه ویژه اقتصادی نمین تعیین گردید.

جدول شماره ۵- معادل های توصیفی منتج از سنجش عوامل مقایسه شدنی در گزینه های مطرح برای الگوهای توسعه سایت منطقه ویژه اقتصادی نمین

عنوان	ضریب اهمیت	گزینه ۱		گزینه ۲		گزینه ۳	
		توصیف	نمره	امتیاز	توصیف	نمره	امتیاز
عملکرد تقاطع ها	۷	بسیار خوب	۵	۲۵	خوب	۴	۲۸
دسترسی در سایت	۸	بسیار خوب	۵	۴۰	خوب	۴	۳۲
وضعیت عبور در سایت	۶	بسیار خوب	۵	۳۰	خوب	۴	۲۴
یکپارچگی شبکه معابر	۷	بسیار خوب	۵	۳۵	خوب	۴	۲۸
سلسله مراتب شبکه معابر	۸	بسیار خوب	۵	۴۰	خوب	۴	۳۲
هزینه نسبی اجرا	۸	خوب	۴	۲۸	خوب	۴	۳۲
مشکلات اجرایی	۶	بسیار خوب	۵	۳۰	خوب	۴	۲۴
نظام بلوک ها و قطعه بندی	۶	بسیار خوب	۵	۳۰	خوب	۴	۲۴
خوانایی	۵	بسیار خوب	۵	۲۵	متوسط	۳	۱۵
انسجام ساختار فضایی	۷	بسیار خوب	۵	۳۵	خوب	۴	۲۸
کیفیت عرصه های همگانی	۵	بسیار خوب	۵	۲۵	خوب	۴	۲۰
توجه به دید و منظر شهری	۳	خوب	۴	۱۲	خوب	۴	۱۲
توجه به شاخص های اقلیمی	۷	بسیار خوب	۵	۳۰	خوب	۴	۲۸
جهت گیری نسبت به باد	۶	بسیار خوب	۵	۳۰	بسیار خوب	۴	۳۰
همجواری کاربری	۸	بسیار خوب	۵	۴۰	بسیار خوب	۵	۴۰
مجموع عوامل		(گزینه منتخب)		۴۶۵			۳۹۷

نقشه شماره ۵- تدقیق جانمایی و توزیع کاربری ها با استفاده از سامانه اطلاعات مکانی GIS

۴-۲- منطقه بندی کاربری اراضی (تعیین فعالیت ها و عملکردها)

چارچوب فعالیت آینده در منطقه ویژه اقتصادی نمین به شرح زیر تعریف می شود:

- پیش بینی زون های صنعتی در داخل مجموعه
 - پیش بینی مجموعه فعالیت های بازرگانی
 - پیش بینی مجموعه فعالیت های پشتیبان عملکرد صنعتی از جمله آب، انرژی و تاسیسات در داخل سایت
 - پیش بینی زیرساخت ها و فعالیت های پشتیبان مورد نیاز بازرگانی از قبیل انبارداری، بیمه، بانکداری و ...
 - ایجاد و بهبود زیرساخت های ارتباطی مانند راه های ارتباطی و زیرساخت های مخابراتی
- در برنامه ریزی کالبدی برای محدوده به زون بندی عملکردی برای منطقه پرداخته شد.

جدول شماره ۷- کاربری‌ها از کل منطقه ویژه اقتصادی نمین

ردیف	نام کاربری	مساحت به هکتار	درصد
1	صنعت	936	45.55
2	انبارها	184	0.09
3	تاسیسات	116	0.06
4	خدمات	148	0.07
5	فضای سبز	242	0.12
6	حریم	140	0.07
7	اقامتی	58	0.03
8	شبکه معابر	231	0.11
		2055	1.00

۲-۵- شاغلان مرتبط با منطقه ویژه اقتصادی نمین

در چشم‌انداز پیشنهادی منطقه حرکت از سمت توسعه درون‌زا با تکیه بر تقاضای داخلی و بین‌استانی به سمت حوزه پیرامون شامل استان‌های مجاور و کشورهای حوزه قفقاز به عنوان اولویت اصلی پیشنهاد گردید.

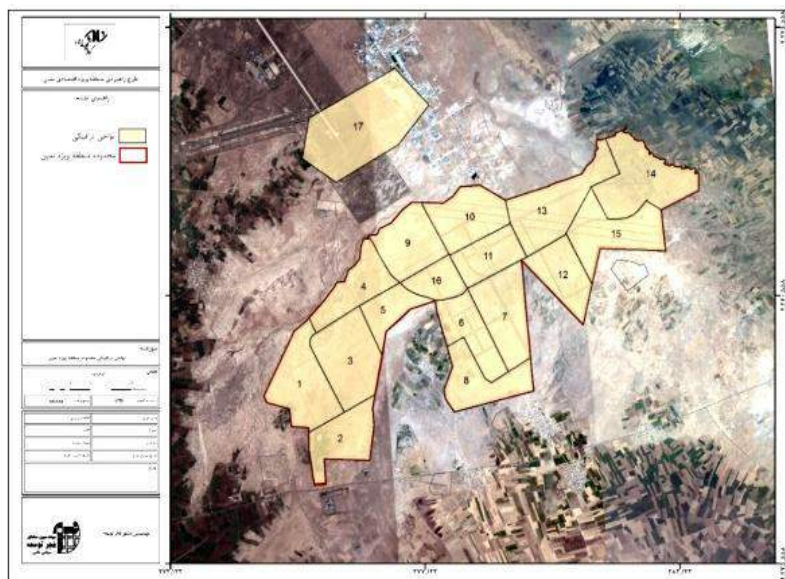
جدول شماره ۸- تراکم شاغل در زمین، مساحت زمین، میزان اشتغال‌زایی مستقیم و سهم اشتغال‌زایی منطقه ویژه اقتصادی نمین به تفکیک گروه‌های ۷ گانه صنعت

گروه صنعت	مساحت خالص زمین (هکتار)	سهم از زمین (درصد)	اشتغال‌زایی مستقیم (نفر)	سهم اشتغال‌زایی (درصد)
برق و الکترونیک	29	5.6	1973	5.4
سلولزی	84	16.4	4868	13.2
شیمیایی	66	12.9	3779	10.3
غذایی	92	18.0	7285	19.8
فلزی	131	25.6	7676	20.9
کانی غیر فلزی	30	5.9	1126	3.1
نساجی	80	15.6	10043	27.3
مجموع	514	100.0	36749	100.0

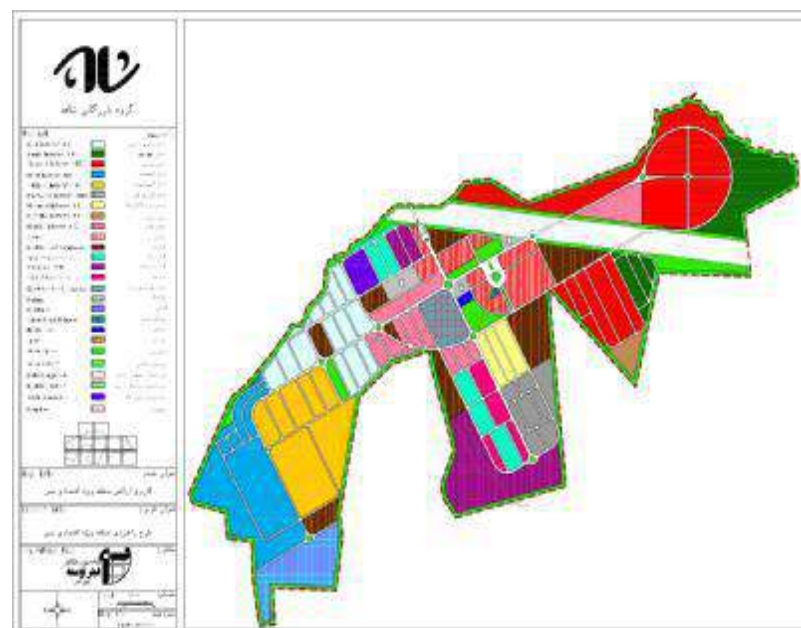
همچنین با توجه به اینکه برخی امکانات زیربنایی بایستی در منطقه مستقر گردد، پیش‌بینی می‌گردد در افق چشم‌انداز قریب به ۲۵۰ نفر نیز به عنوان نیروهای ستادی و خدماتی در ساختار مدیریت منطقه مشغول به فعالیت گردند که مجموع توان اشتغال‌زایی منطقه را در افق ۱۰ ساله به ۳۷ هزار نفر می‌رساند.

۶- ویژگی‌های حمل و نقل و ترافیک محدوده مطالعاتی و تخمین میزان و حجم ترافیک ورودی و خروجی

• نواحی ترافیکی منطقه ویژه اقتصادی نمین

نقشه شماره ۷- نواحی ترافیکی منطقه ویژه اقتصادی نمین

نقشه شماره ۶- کاربری اراضی پیشنهادی منطقه ویژه اقتصادی نمین

۵- سطوح عملکردها و کاربری‌های مورد نیاز

۱-۵- تعیین سطوح با قابلیت برنامه‌ریزی

از ۲۰۵۵ هکتار زمین قابل تخصیص به صنایع در منطقه، حدود ۱۶ درصد به صنایع شیمیایی، ۶ درصد به صنایع غذایی و به صنایع فلزی ۱۰ درصد اختصاص یافته است. علت بالا بودن سهم این فعالیت‌ها مزیت منطقه در تولید محصولات شیمیایی، تقاضای بالای این صنایع در منطقه و مقیاس زمین‌بری این صنایع است. جدول بعد سهم و میزان زمین هر یک از صنایع را به تفکیک کدهای ISIC نشان می‌دهد.

جدول شماره ۶- کاربری اراضی پیشنهادی منطقه ویژه اقتصادی نمین

ردیف	صنعت	مساحت به هکتار
1	غذایی - دارویی	95
2	شیمیایی	262
3	نساجی	92
4	فلزی	152
5	سلولزی	155
6	کانی غیر فلزی	51
7	برق و الکترونیک	29
8	بازیافت	13
9	کاربری شناور	87
10	انبار روباز	47
11	انبار سر پوشیده	110
12	سردخانه	27
13	تاسیسات عمومی (آب و برق و گاز)	116
14	شبکه معابر	231
15	اقامتی	58
16	خدمات	148
17	رینگ حفاظتی	157
18	فضای سبز	85
19	حریم تاسیسات جاده گاز درجه ۱	140
		2055

با توجه به جدول بالا میزان خالص زمین اختصاص داده شده به صنایع ۶۵ درصد است. مساحت رینگ حفاظتی و حریم تاسیسات را از مساحت کل منطقه کم کرده تا خالص مساحت صنعت به دست آید. انبارها سهم ۹ درصدی و خدمات ۷ درصد را از کل منطقه به خود اختصاص داده است.

۶-۱- برآورد نرخ سفرسازی نواحی ترافیکی منطقه ویژه اقتصادی نمین

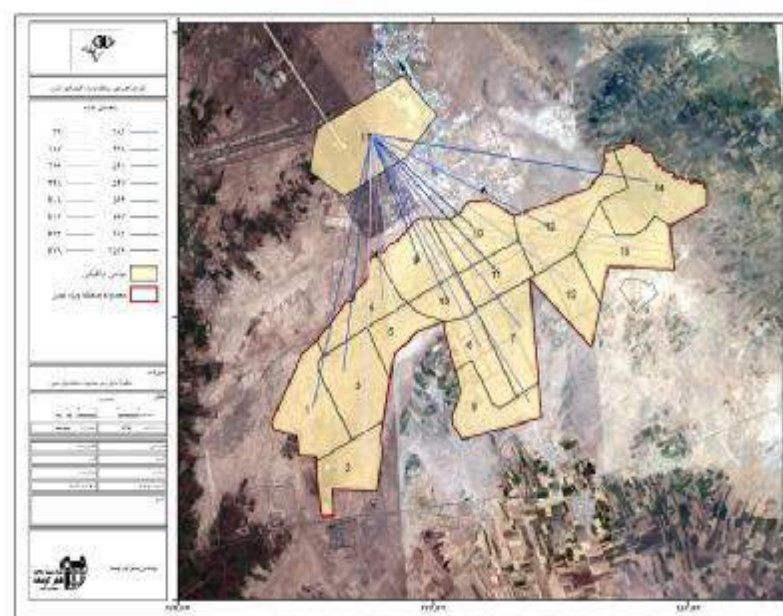
میزان جذب سفر در کل منطقه ویژه معادل ۱۸۷۶۲ همسنگ سواری بر ساعت اوج و میزان تولید سفر در کل منطقه معادل ۱۰۱۸۴ همسنگ سواری بر ساعت اوج برآورد می‌گردد. با احتساب یک زون خارجی (زون ۱۷) میزان جذب و تولید سفر به ترتیب معادل ۲۲۳۲۶ و ۱۸۶۲۷ همسنگ سواری بر ساعت اوج خواهد بود. بر این اساس جدول زیر میزان سفرسازی نواحی ترافیکی منطقه ویژه اقتصادی نمین را نشان می‌دهد.

جدول شماره ۹- میزان سفرسازی نواحی ترافیکی منطقه ویژه اقتصادی نمین (همسنگ سواری بر ساعت اوج)

شماره ناحیه	جذب سفر	تولید سفر	جمع سفرسازی
ناحیه ۱	1194	465	1659
ناحیه ۲	75	99	174
ناحیه ۳	1207	505	1712
ناحیه ۴	679	287	966
ناحیه ۵	413	228	641
ناحیه ۶	691	320	1011
ناحیه ۷	836	434	1271
ناحیه ۸	821	319	1140
ناحیه ۹	1472	921	2393
ناحیه ۱۰	1505	997	2502
ناحیه ۱۱	5573	3332	8905
ناحیه ۱۲	658	256	914
ناحیه ۱۳	842	408	1250
ناحیه ۱۴	1244	560	1805
ناحیه ۱۵	586	305	891
ناحیه ۱۶	966	749	1715
ناحیه خارجی	3564	8443	12007
مجموع	22326	18627	40953

۶-۲- توزیع سفر و ماتریس مبدا - مقصد

نتیجه پردازش مدل‌های توزیع سفر، ماتریس مبدا - مقصد و منحنی‌های تمایل سفر می‌باشد. به منظور تعیین ماتریس مبدا - مقصد در محدوده منطقه ویژه اقتصادی نمین، نیاز به استفاده از روش‌های توزیع سفر می‌باشد که در اینجا از مدل‌های جاذبه‌ای استفاده شده است.

نقشه شماره ۸ - منحنی‌های تمایل سفر ناحیه خارجی منطقه ویژه اقتصادی نمین

۷- بررسی وضعیت زیست‌محیطی منطقه**۷-۱- پایش زیست محیطی پیشنهادی در طرح احداث منطقه ویژه اقتصادی****نمین**

اجرای برنامه‌های پایش زیست‌محیطی در منطقه اقتصادی نمین می‌تواند به دستیابی به اهداف و منافع زیر منجر گردد:

- اطلاعاتی را فراهم کند که بتوان از آن به عنوان ابزار مناسبی جهت تایید اثرات پیش‌بینی شده و لذا تایید روش پیش‌بینی اثرات استفاده کرد. بر اساس این یافته‌ها می‌توان روش‌ها، برنامه‌ها و مدل‌های مورد استفاده را اصلاح نمود.

- اطلاعات مناسب را برای ارزیابی میزان تاثیر روش‌های کاهش اثرات را در اختیار قرار دهد.

- به هنگام ایجاد تغییر ناگهانی در روند تاثیرگذاری پیامدهای پیش‌بینی شده و یا بر روی اثرات نامطلوب پیش‌بینی نشده، هشدار لازم و به موقع را صادر نماید.

- اطلاعات مناسبی را برای مستندسازی اثرات حاصله، جهت تعمیم به طرح‌های مشابه برای انجام مطالعات ارزیابی اثرات زیست‌محیطی فراهم آورد.

- با در اختیار قرار دادن داده‌های مناسب، امکان لازم برای کنترل زمان مکان و سطح و دامنه اثرات طرح را به وجود آورد.

- برنامه پایش مدون، میزان انحراف از استاندارد فعالیت‌ها را در ارتباط با ملاحظات زیست‌محیطی نشان داده و اطلاعات هشدار دهنده از هر گونه تغییر کیفی و کمی در عملکرد مولفه‌های زیست‌محیطی را در دسترس قرار می‌دهد.

۷-۲- پایش زیست محیطی در مرحله ساخت**- نظارت بر آلودگی هوا شامل:**

نظارت مستقیم بر کارکرد ماشین‌آلات سبک و سنگین و موتورهای برق و جوشکاری و نیز نحوه بارگیری و حمل‌ونقل و انباشت مواد و مصالح ساختمانی به جهت جلوگیری از ایجاد گرد و غبار و نگهداری مصالح ساختمانی در فضای سر پوشیده و همچنین آلودگی ناشی از عملیات جوشکاری.

- نظارت بر آلودگی خاک شامل:

الف) جلوگیری از تخریب غیر ضروری پوشش گیاهی و حفظ پوشش گیاهی موجود در منطقه تا حد امکان

ب) نظارت و بازرسی در مورد وسایل نقلیه سبک و سنگینی که در مرحله اجرای طرح در تردد می‌باشند. نکته مهم در این زمینه، ممانعت از ریخت و پاش روغن و سوخت توسط خودروها است که با اجرای تمهیداتی از قبیل هماهنگی با واحدهای تعمیرگاهی قابل اجرا خواهد بود.

- از آنجایی که فعالیت‌های دوره ساخت غالباً با سر و صدا همراه است، لازم است منابع عمده آلودگی صدا توسط گروه محیط‌زیست شناسایی و پس از اندازه‌گیری آلودگی صوتی توسط دستگاه‌های پرتابل در بخش‌های مختلف طرح تمهیدات لازم جهت حفظ سلامت و بهداشت کارکنان و مردم بومی ارائه شود.

- نظارت بر نحوه استقرار و کارایی سیستم جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب بهداشتی.

- نظارت بر بهداشت، ایمنی و سلامت کارکنان و بررسی امکان ابتلای پرسنل به

بیماری‌هایی مانند اسهال و انگل‌های رورده‌ای.

- آغاز مجموعه عملیات پایش آب‌های زیرزمینی با تعیین و حفر چاه‌های گمانه

در نقاط مناسب محدوده طرح منطقه ویژه اقتصادی نمین

- نظارت بر اعمال استانداردهای لازم‌الاجرا در ساخت و نصب تجهیزات مربوط به بخش‌های مختلف طرح منطقه ویژه اقتصادی نمین از جمله موقعیت مخازن سوخت، فاصله‌های لازم بین مخازن و سیستم زهکشی و همچنین استانداردهای مربوط به مقابله با زلزله احتمالی و بارگذاری زلزله برای سازه‌های طرح بر اساس استاندارد ملی ۲۸۰۰.

- نظارت بر بکارگیری تمهیدات پیشگیرانه از برق گرفتگی در تجهیزات برقی و اسکلت‌های فلزی مانند مجهز شدن به سیستم earth به صورت شبکه.

- نظارت بر پیش‌بینی و اجرای تمهیدات لازم جهت جلوگیری از نشت سوخت در محوطه تانک‌های سوخت به صورت انتقال و هدایت سوخت به سیستم زهکشی مربوطه در قالب احداث حوضچه‌های با پوشش بتنی دور تا دور منبع و لحاظ

سیستم زهکش در کف به منظور تخلیه و تفکیک آب باران از سوخت نشت یافته احتمالی.

محیط پذیرنده	شاخص پایش	منبع یا عامل بوجود آورنده	فعالیت کنترلی	عهددار فعالیت کنترلی	محل نمونه برداری	زمان نمونه برداری
خاک	حجم زباله های خانگی و ساختمانی (بهداشتی)	- فعالیت پرسنل - ساخت و ساز	- تفکیک زباله ها در محل - دفع بهداشتی زباله های غیر قابل بازیافت		محدوده بلافضل اندازه گیری کیفیت و EC خاک در محدوده انجام عملیات	هر هفته
	زباله های صنعتی	فعالیت های ساخت و ساز	دبوی تفکیک شده و انتقال دوره ای از طریق فروش و یا دفع اصولی		محدوده بلافضل	هر دو هفته
	روغن و گریس و ضایعات ماشین آلات	فعالیت ماشین آلات	- تعیین محل جمع دبوی ضایعات ماشین - لبار روغن های ضایعاتی		محدوده بلافضل	ماهانه
فضا	شدت صوت	- زنراتورها و کمپرسورها - تراشکاری و جوشکاری - تخلیه مصالح	- استفاده از تجهیزات استاندارد - ایزوله نمودن دستگاهها با صدای زیاد - استفاده از وسایل حفاظت فردی پرسنل در گیر نظیر Ear muf		محیط بلافضل و در فواصل ۲۰۰ متری پیرامون طرح تا مناطق مسکونی در محدوده مستقیم	اندازه گیری توسط دستگاه پرتابل
محیط بیولوژیک	کاهش پوشش و تنوع گیاهی و تنوع جانوری، اختلال در اکوسیستم زیستی	- افزایش سطح فعالیت منطقه - افزایش آلودگی ها	- جلوگیری از هرگونه برداشت اضافه پوشش - مصور نمودن محدوده ساخت و ساز - توسعه فضای سبز		محدوده بلافضل و مستقیم تا شعاع تاثیر گذار فعالیت های ساختمانی	هر ماه
اجتماعی	سولنج و بیماری ها	آلودگی آب خاک و هوا	- تهیه برنامه جمع آوری و مدیریت دفع صحیح زباله - مراقبت بهداشتی پرسنل - مراقبت های ایمنی و اقدامات پیشگیرانه از وقوع حوادث		محل کمپ پرسنل، محل تجهیزات ایمنی	موردی

پایش زیست محیطی در مرحله بهره برداری

پایش زیست محیطی در این مرحله شامل پایش اثراتی است که جهت کنترل تغییرات مثبت و منفی پیش بینی شده در محیط زیست و همچنین ایجاد آمادگی لازم برای انجام واکنش سریع نسبت به تغییرات و خطرات احتمالی ناشی از بخش های مختلف طرح و نیز تدوین اطلاعات جمع آوری شده برای ارائه به مردم و مسئولین طراحی می گردد. دستورالعمل پیشنهادهای پایش زیست محیطی در مرحله بهره برداری به شرح ذیل می باشد:

- برنامه پایش بخش طرح منطقه ویژه اقتصادی نمین
- اندازه گیری آلاینده های هوا ناشی از فعالیت صنایع مختلف منطقه به صورت on line.

- پارامترهای کیفی مورد پایش در زمینه آلودگی هوا باید شامل گاز SO₂, H₂S, NO_x, CO_x, HC و ذرات معلق باشد.

- نظارت بر عملکرد تجهیزات کنترل کننده آلودگی هوا.
- نظارت بر نحوه دفع مواد زائد جامد و جلوگیری از دفع غیر اصولی ضایعات و گسترش پسماندها در محیط، به ویژه پسماندهای خطرناک
- بازبینی محل های ذخیره سوخت و انبارهای نگهداری مواد شیمیایی به صورت هفتگی و در صورت نیاز، انجام اقدامات اصلاحی جهت جلوگیری از نشت این گونه مواد به محیط.

- پایش سلامت گونه های گیاهی موجود در منطقه و میزان موفقیت کسب شده در توسعه فضای سبز مناسب (گونه های درختی و درختچه های بومی).

- پایش و نظارت بر اصول ایمنی و بهداشت در واحدهای مختلف طرح به صورت هفتگی به منظور حصول اطمینان از سلامت بخش های مختلف فرآیندی و عملیات اجرایی در حد استانداردهای موجود و کارکرد درست تجهیزات ایمنی بکار گرفته شده در واحدهای مستقر در منطقه ویژه اقتصادی نمین

- سنجش و پایش فاکتورهای آلاینده منابع آب و خاک در فاضلاب نهایی پروسه های صنعتی.

- پایش کیفی منابع آب زیرزمینی از طریق چاه های گمانه احداث شده.
- سنجش و پایش آمادگی نیروی انسانی جهت رویایی با خطرات احتمالی از طریق اجرای مانورهای مقابله ای پیش بینی شده به شکل تمام عیار (Full Scale Emergency Exercise)

برای سناریوهای گوناگون بروز خطر. بازبینی صحت عملکرد شیرهای اطمینان (Line break valves) در صنایع مستقر در منطقه ویژه اقتصادی نمین

طرح جامع منطقه ویژه اقتصادی نمین

جدول شماره ۱۰ - برنامه پایش زیست محیطی احداث طرح منطقه ویژه اقتصادی نمین در مرحله ساختمانی

محیط پذیرنده	شاخص پایش	منبع یا عامل بوجود آورنده	فعالیت کنترلی	عهددار فعالیت کنترلی	محل نمونه برداری	زمان نمونه برداری
هوا	میزان CO ₂ , SO _x , NO _x , HC	- ماشین آلات ساختمانی - حمل و نقل، ماشین آلات سبک و سنگین، موتورهای برقی و جوشکاری	- تنظیم موتور ماشین آلات - استفاده از سوخت بهینه - استفاده از زنراتورها دارای بهترین تکنولوژی	پیمانکار	محدوده بلافضل	به صورت هفتگی در زمان اوج فعالیت های ساختمانی
هوا	میزان ذرات معلق و گرد و غبار	- حمل و نقل - دیو مواد و مصالح ساختمانی - خاکبرداری و خاکریزی، جاده سازی	- تعیین محل مناسب دیو - پاشش آب در زمان برداشت و کاربرد - آسفالت سازی جاده های داخل	پیمانکار	در محدوده های بلافضل و محل های تعیین شده فعالیت های واحد HSE	به صورت هفتگی در زمان اوج فعالیت های ساختمانی
منابع آب زیرزمینی و سطحی	pH، دما، EC، TSS، روغن، گریس، نفت،	- ریزش و نشت مواد - سوختی از مخازن ذخیره و ماشین آلات حمل - نقل و ادوات بکار رفته در ساخت واحد	- استفاده از مخازن مناسب - جلوگیری از ریزش ها در زمان بارگیری و انتقال به ماشین آلات - دفع اصولی ضایعات	پیمانکار	روان آب ها و فاضلاب واحد	دو هفته
منابع آب زیرزمینی و سطحی	فاضلاب بهداشتی	سرویس بهداشتی	نصب و تجهیز سپتیک تانک و یا یکجک تصفیه	پیمانکار	روان آب ها و فاضلاب واحد	دو هفته
منابع آب زیرزمینی و سطحی	عوامل میکروبی و کیفی منابع آب شرب جهت مصرف روزانه	عوامل میکروبی ناشی از فعالیت های فاز ساختمانی	- تهیه برنامه مدیریت جهت تامین آب شرب سالم		آب های سطحی و آب زیر زمینی قابل شرب و استفاده	دو هفته

جدول شماره ۱۱ - برنامه پایش زیست محیطی احداث طرح منطقه ویژه اقتصادی نمین در مرحله بهره برداری

محیط پذیرنده	شاخص پایش	منبع یا عامل بوجود آورنده	فعالیت کنترلی	عهددار فعالیت کنترلی	محل نمونه برداری	زمان نمونه برداری
هوا	تخیرات سوخت در محوطه مخازن	نشت احتمالی یا ریزش مواد سوختی	- پایش مستمر مجموعه - کنترل مراحل زمان تخلیه و بارگیری مواد	بهره بردار	محدوده بلافضل	ماهانه
هوا	میزان CO ₂ , SO _x , NO _x , VOC	دودکش های واحد و فعالیت های فرآیندی مرکز جمع آوری و نشت مواد احتمالی	استفاده از تجهیزات کنترلی از جمله الکتروفیلتر عملکرد بهینه فلرینگ		محدوده بلافضل	لحظه ای (Online)
منابع آب زیرزمینی و سطحی	میزان ذرات معلق و گرد و غبار	- حمل و نقل - ریزش و نشت مواد سوختی از مخازن ذخیره - ماشین آلات حمل و نقل - ادوات بکار رفته در ساخت واحد	استفاده از مخازن مناسب، - جلوگیری از ریزش ها در زمان بارگیری و انتقال به ماشین آلات - دفع اصولی ضایعات		در محدوده های بلافضل و محل های تعیین شده واحد HSE	ماهانه
منابع آب زیرزمینی و سطحی	فاضلاب بهداشتی	سرویس بهداشتی	ایجاد شبکه جمع آوری و انتقال پساب به واحد یکجک تصفیه و یا سپتیک		ورودی و خروجی سیستم تصفیه فاضلاب	ماهانه
منابع آب زیرزمینی و سطحی	روانابهای سطحی و زهکشی	هرز آبهای منتشره در سطح منطقه	ایجاد سیستم شبکه جمع آوری آبهای سطحی احداث نقاط ترسب در صورت لزوم		- چاه های نمونه برداری در محدوده های بلافضل و مستقیم	ماهانه
منابع آب زیرزمینی و سطحی	منابع آب های شرب تامین کننده	فعالیت های واحدهای مستقر در منطقه	پایش مستمر در صورت الوده بودن اقدامات کنترلی		- ورودی آب شرب به منطقه	هر هفته

نقاط قوت شناسایی شده بخش‌ها حوزه‌های مطالعاتی

توانمندی استان اردبیل از فضای مناسب جهت آغاز فعالیت‌های اقتصادی در استان با توجه به فزونی شاخص سهولت کسب و کار در استان نسبت به متوسط کشوری و قرارگیری در رتبه دوم کشور پس از گیلان
وجود تقاضای موثر و ظرفیت خالی اقتصادی در استان با توجه به سهم جمعیتی ۱.۷ درصدی استان از کل کشور در مقایسه با سهم ۱.۲ درصدی از تولید ناخالص داخلی کشور نفت
توزیع و جریان کالایی نسبتاً قوی استان اردبیل با توجه به سهم بالای کالاهای بارگیری شده از مبدأ استان اردبیل در حوزه فعالیت‌های کشاورزی و دامی، معدنی و ساختمانی با مجموع ۸۰ درصد از کل مبادلات استان
فعالیت واحدهای فرآوری و بسته‌بندی محصولات کشاورزی جهت استفاده از ظرفیت استان در تولید ۶ محصول استراتژیک کشاورزی از جمله گندم، جو، سیب زمینی، عدس، ذرت، چغندر قند، عسل، محصولات دامی و موارد دیگری چون کلزا، پنبه، سویا و...
استفاده از واحدهای صنعتی پردازش کالاها و محصولات با تامین مواد اولیه از محصولات تولیدی اراضی تجهیز شده به شیوه‌های نوین تولید کشاورزی مستقر در شمال استان
استقرار واحدهای صنعتی و معدنی و کشاورزی و خدمات با توجه به نقش غالب اقتصادی محور نمین - اردبیل و نیز در تولید محصولات اولیه مرتبط با این واحدها
ایجاد اکو پارک صنعتی با توجه به برخورداری از شرایط آب و هوایی ویژه و وجود ظرفیت‌های مناسب اقلیمی و طبیعی و زمینه لازم جهت توسعه فعالیت‌های گردشگری صنعتی
افزایش سهم کالاهای بارگیری شده مرتبط با صنایع شیمیایی، کاغذ و چوب و فلزی (با توجه به سهم ۱۰ درصدی صنایع شیمیایی موجود، سهم ۴ درصدی صنایع کاغذ و چوب در وضع موجود و سهم ۳ درصدی صنایع فلزی از کالاهای بارگیری شده از مبدأ استان اردبیل
استقرار واحدهای نسبتاً مطلوب صنعتی در حوزه محصولات لاستیکی و پلاستیکی، کانی غیر فلزی، محصولات فلزی، صنایع بازیافت و محصولات الکترونیکی در پهنه شمالی استان خصوصاً محور نمین - اردبیل و نیز با توجه به ظرفیت‌های موجود
وجود صنایع مرتبط با تولید مصالح ساختمانی از جمله کارخانه سیمان در حوزه و امکان استقرار آن در منطقه ویژه به عنوان صنایع پیشران
استفاده از مزایای صنعتی منطقه جهت استفاده از فناوری‌های به‌روز بابت افزایش توان تولیدی محصولات آن‌ها و استقرار صنایع کوچک مقیاس و بزرگ مقیاس استان در منطقه ویژه اقتصادی
قرارگیری مهم‌ترین و بزرگ‌ترین شهرک‌های صنعتی استان مانند شهرک‌های صنعتی اردبیل ۱ و ۲ در محدوده بلافضل منطقه ویژه
استقرار صنایع تولید صنعتی (پردازش و بسته‌بندی کالا) در محصولات صنعتی پیشران منطقه مانند صنایع غذایی و آشامیدنی، تولید منسوجات و... در منطقه ویژه نمین
استقرار واحدهای بسته‌بندی و فرآوری محصولات کشاورزی نامتناسب بودن صنایع فرآوری، نگهداری و تبدیلی محصولات کشاورزی موجود در مقایسه با قابلیت‌های تولیدی این بخش (خام‌فروشی بخش عمده محصولات تولیدی و در نتیجه ارزش‌افزوده پایین بخش‌های مختلف استان)
فعالیت واحدهای معدنی در منطقه ویژه برای استفاده بهینه از منابع طبیعی معدنی غنی (پرلیت - خاک‌های صنعتی - آهک - پوکه - سیلیس و...) و موقعیت خاص استان در زون جهانی مس زنجان - طارم - قره داغ - سیلان - قوشه داغ - سونگون
فعالیت واحدهای معدنی برای فرآوری ذخایر هیدروکربنی منطقه مغان

ماخذ: مشاور طرح

نقاط ضعف

نبود برخی از توانایی‌های کلیدی در منطقه می‌تواند به عنوان یک ضعف تلقی شده و بر فعالیت منطقه ویژه اقتصادی اثرات منفی بر جای گذارد. مهم‌ترین نقاط ضعف شناسایی شده از کلیه بخش‌های موجود در حوزه‌های مطالعاتی شامل موارد پیش رو است:

۱. نبود فعالیت‌های صنعتی قابل توجه در استان و سهم اندک از تعداد کارگاه‌های صنعتی بزرگ و متوسط نسبت به کل کشور (سهم ۱.۴ درصدی از تعداد کارگاه‌های صنعتی با کارکنان بیش از ۱۰ نفر)
۲. ظرفیت پایین جذب علم و فناوری استان اردبیل به واسطه محدودیت نفوذ اینترنت در استان، سهم پایین صنایع با فناوری بالا و متوسط به همراه ارزش افزوده پایین بخش صنعت استان، کمبود نیروی کار متخصص و تعداد کم دانشجویان تحصیلات تکمیلی.

محل نمونه برداری	عهدهدار فعالیت کنترلی	فعالیت کنترلی	منبع یا عامل بوجود آورنده	شاخص پایش	محیط پذیرنده
محدوده بلافضل		تفکیک زباله ها در محل و در نهایت دفع بهداشتی زباله	فعالیت رستوران و واحد تولید	حجم زباله‌های خانگی	خاک
محدوده بلافضل اندازه گیری کیفیت و EC خاک و به ویژه فلزات سنگین در محدوده انجام عملیات و پایین دست تا فاصله ۵۰۰ متری		دپوی تفکیک شده و انتقال دوره ای از طریق فروش و یا دفع اصولی - اجتناب از تخلیه روغن ها و سوخت‌های نشت یافته به درون خاک - انتقال ضایعات به محل‌های اصولی دفع	فعالیت‌های تولیدی - پمپ ها - ژنراتورها و کمپرسورها	زباله‌های صنعتی و مواد زائد خطرناک	
محیط بلافضل - فواصل ۵۰۰ متری پیرامون طرح تا مناطق مسکونی در محدوده مستقیم		استفاده از تجهیزات استاندارد - ایزوله نمودن دستگاهها با صدای زیاد - استفاده از وسایل حفاظت فردی پرسنل درگیر نظیر Ear muff	ژنراتورها - پمپ ها - کمپرسورها - حمل و نقل	شدت صوت	فضا
محدوده بلافضل و مستقیم تا شعاع تاثیر گذار فعالیت‌های ساختمانی		پایش زیست محیطی - مدیریت ریسک	سوانح و حوادث (نشت یا آتش‌سوزی)	کاهش پوشش و تنوع گیاهی و تنوع جانوری، اختلال در الگوی زیستی	محیط بیولوژیک
محل فعالیت پرسنل - محل تجهیزات ایمنی و اسناد موجود مرتبط		تهیه برنامه جمع آوری و مدیریت دفع صحیح زباله، فاضلاب و پساب - مراقبت بهداشتی پرسنل - مراقبت‌های ایمنی و اقدامات پیشگیرانه از وقوع حوادث - آمادگی لازم جهت مقابله با خطرات و سوانح - مدیریت ریسک زیست محیطی	آلودگی آب، خاک و هوا	سوانح و بیماری‌ها	اجتماعی

۸ - تجزیه و تحلیل، ارزیابی، تلفیق مطالعات و پیشنهادات

۸ - ۱ - تحلیل، ارزیابی و استنتاج از کلیه بخش‌ها و حوزه‌های مطالعاتی

نقاط قوت

منابع و توانمندی‌های اقتصادی استان اردبیل که مزیت رقابتی برای این استان ایجاد می‌نمایند، تعیین‌کننده انواع واحدهای صنعتی و خدماتی مستقر در منطقه ویژه نمین هستند. طبق مطالعات انجام شده در حوزه امکان‌سنجی اقتصادی، مهم‌ترین نقاط قوت بخش‌های قابل اتکای استان جهت ظرفیت‌سازی برای فعالیت منطقه ویژه اقتصادی نمین شامل موارد زیر است.

۱. استفاده از قدرت انجام فعالیت‌های اقتصادی در استان اردبیل با توجه به رتبه قابل قبول این استان در شاخص کسب و کار کشور.
 ۲. استقرار واحدهایی جهت استفاده بیشتر از ظرفیت‌های کشاورزی منطقه با توجه به برخورداری استان از ظرفیت‌های کشاورزی در تولید محصولات غذایی و آشامیدنی و برخورداری از محصولات استراتژیک کشاورزی.
 ۳. امکان استقرار صنایع تولید صنعتی و پردازش کالاها و محصولات اولیه.
 ۴. استقرار صنایع سبک جهت فرآوری و پردازش منابع طبیعی غنی موجود مانند معادن مس، مواد معدنی و کانی‌های غیرفلزی.
 ۵. استفاده از ظرفیت‌های خالی موجود در تقاضای موثر استان اردبیل به دلیل پایین‌تر بودن سرانه تولید ناخالص داخلی استان نسبت به کل کشور.
- نقاط قوت موجود در منطقه، که در موفقیت فعالیت منطقه ویژه اقتصادی در شهرستان نمین تاثیر گذار هستند، در جدول زیر به تفصیل بررسی شده‌اند.

سایر موارد در جدول زیر بررسی شده‌اند.

نقاط ضعف شناسایی شده بخش‌ها حوزه‌های مطالعاتی

ارزش افزوده نسبتاً پایین فعالیت‌های صنعتی استان در مقایسه با استان‌های مجاور (سهم ۱۰۰۸ درصدی استان اردبیل از ارزش افزوده رشته فعالیت‌ها از کل کشور)
محدودیت مقیاس عملکرد فعالیت‌های صنعتی با توجه به سهم اندک استان از تعداد کارگاه‌های صنعتی بیش از ۱۰ نفر کارکن و بزرگ مقیاس
محدود بودن تعداد کارگاه‌های بزرگ صنعتی استان نسبت به استان‌های مجاور (سهم ۱۰۴ درصدی اردبیل در مقابل سهم ۴۰۷ درصدی استان آذربایجان شرقی، سهم ۲۰۱۷ درصدی استان آذربایجان غربی و سهم ۳۰۱ درصدی استان گیلان از این کارگاه‌ها)
عملکرد ضعیف استان در زمینه فعالیت صنعتی بزرگ مقیاس نسبت به استان‌های مجاور و در نتیجه بهره‌وری بسیار کم شاغلان کارگاه‌های بزرگ صنعتی استان اردبیل در مقایسه با استان‌های مجاور
رقابت‌پذیری صنعتی پایین استان اردبیل با توجه به سهم محدود صنایع با فناوری بالا و متوسط از ارزش افزوده صنعت در استان اردبیل (سهم ۱۳۰۶ درصدی از صنعت اردبیل در مقابل سهم ۴۰ درصدی این بخش از کل فعالیت‌های صنعتی کشور ^۱)
قدرت رقابتی اندک منطقه ویژه اقتصادی نمین با توجه به شرایط موجود (از نظر شرایط آب و هوایی، قدرت اقتصادی منطقه و...) در مقایسه با مناطق آزاد و ویژه استان‌های مجاور
پایین بودن سطح شاخص‌های توسعه انسانی نسبت به میانگین کل کشور (متوسط کشوری شاخص توسعه انسانی سال ۱۳۹۰ ۰۰۷۵ در مقابل مقدار ۰۰۶۹ این شاخص در استان اردبیل)
کمبود نیروی متخصص و مشارکت ناکافی سازمان‌ها، بنیادها، شرکت‌های وابسته به دولت بخش خصوصی و سیستم بانکی برای سرمایه‌گذاری در زمینه فعالیت‌های اقتصادی
محدودیت شدید و ظرفیت پایین در تأمین نیروی انسانی متخصص و دسترسی نامطلوب به سرمایه‌های انسانی مورد نیاز به دلیل قرارگیری بخش عمده‌ای از شاغلان استان در گروه‌های شغلی غیرپیشرفته و رده پایین (سهم ۱۳۰۲ درصدی متخصصان، مقامات عالی رتبه، کارمندان امور اداری و دفتری و تکنسین‌ها و دستیاران از کل شاغلان استان اردبیل)
بهره‌وری پایین نیروی کار فعال در گروه‌های عمده فعالیت‌های استان اردبیل و آثار منفی آن در ظرفیت‌های تولیدی و خلق ارزش افزوده استان اردبیل (بهره‌وری نیروی کار استان ۵۲۰۵ درصد (حدود نصف میانگین کشوری) و درآمد سرانه بسیار کمتر از متوسط کشوری)
محدودیت شدید استان در سرمایه‌گذاری در صنایع با فناوری بالا و متوسط و تحقیق و توسعه
پایین‌ترین شاخص ظرفیت جذب علم و فناوری در کشور و بالاتر بودن شاخص فوق در برخی از استان‌های مجاور از متوسط کشوری (شاخص جذب علم و فناوری در کل کشور ۰۰۲۱ و در استان اردبیل ۰۰۰۹)

ماخذ: مشاور طرح

نقاط فرصت

شناسایی و بررسی دقیق محیط خارجی می‌تواند فرصت‌های جدیدی را برای مدیران سازمان نمایان سازد و همین فرصت‌ها می‌توانند آغازگر مسیر جدیدی برای توسعه و رشد باشند. مهم‌ترین فرصت‌های موجود در منطقه ویژه نمین شامل موارد زیر است.

- فرصت استفاده از محققان تمام وقت واحدهای دارای فعالیت تحقیق و توسعه در منطقه ویژه نمین.
- بهره‌گیری از محیط مناسب کسب و کار جهت بسترسازی برای ورود موثر بخش خصوصی در اقتصاد منطقه و بهبود وضعیت فعالیت‌های اقتصادی بخش‌های عمده فعالیت‌های استان و منطقه ویژه -
- فرصت‌های پیش روی فعالیت منطقه ویژه با توجه به تحلیل بخش‌های عمده فعالیت‌های استان اردبیل شامل جدول زیر می‌باشد.

نقاط فرصت شناسایی شده بخش‌ها حوزه‌های مطالعاتی

امکان هم افزایی فعالیت‌های کسب و کار با استان گیلان با توجه به قرارگیری دو استان در رتبه‌های اول و دوم شاخص سهولت کسب و کار در کشور
مزایا و امتیازات منحصر به فرد منطقه ویژه اقتصادی نمین به عنوان رقیب شهرک‌های صنعتی استان مانند معافیت‌های مالیاتی و گمرکی برای واحدهای صنعتی و خدماتی منطقه ویژه
امکان هدایت جریان‌های صنعتی فعال در شهرک‌های صنعتی استان و پشتیبانی از واحدهای صنعتی مناطق آزاد آتی استان
امکان ایجاد و توسعه فعالیت‌های انبارداری صنعتی و... پیشرفته با توجه به کمبود شدید آن در سطح استان
وجود تقاضای موثر پاسخ داده نشده در داخل استان
وجود ظرفیت‌های خالی در سمت عرضه محصولات در سطح استانی (فزونی سهم جمعیتی بر تولید ناخالص داخلی استان)
تشکیل و توسعه خوشه‌های صنعتی استان در منطقه ویژه
امکان هدایت جریان‌های صنعتی فعال در شهرک‌های صنعتی استان و و محور نمین - اردبیل - نیر به منطقه
استفاده از توان قابل توجه نیروی محقق در حوزه‌های فعال در تحقیق و توسعه
وجود ظرفیت‌های اقتصادی بسیار متعدد و متنوع در حوزه فراگیر منطقه در سطح بین استانی تا فرامنطقه‌ای و بین‌المللی و امکان استفاده منطقه از ظرفیت‌های موجود جهت تکمیل زنجیره فعالیت‌ها
نبود صنایع پایه در استان و امکان استقرار آن‌ها در منطقه ویژه اقتصادی (وجود مزیت‌های نسبی استان اردبیل در تولید محصولات کشاورزی و بهبود وضعیت زیرساخت‌ها و سرمایه‌گذاری در صنایع وابسته به آن برای استفاده مطلوب از ظرفیت‌های آن)
امکان ایجاد منطقه نمونه فعالیت‌های صنعتی (اکو پارک صنعتی) مبتنی بر اقتصاد سبز و رویکردهای توسعه پایدار با توجه به وجود ظرفیت‌های طبیعی و زیست محیطی، انرژی‌های تجدیدپذیر، وجود جامعه محلی، کشاورزی و صنعت

ماخذ: مشاور طرح

نقاط تهدید

با توجه به مطالعات انجام شده در منطقه ویژه اقتصادی نمین و حوزه نفوذ آن، دشوارترین و مخاطره‌آمیزترین شرایطی که موفقیت فعالیت واحدهای صنعتی و خدماتی منطقه ویژه اقتصادی نمین را تهدید می‌کنند به شرح زیر می‌باشند:

- زیرساخت‌های صنعتی نسبتاً ضعیف در منطقه و سهم اندک کارخانه‌های بزرگ و متوسط از کل صنعت منطقه.
- وجود رقابتی صنعتی و تجاری فعال و پر قدرت در مناطق آزاد و ویژه استان‌های همجوار.
- وجود واحدهای صنعتی و خدماتی مشابه در قالب شهرک‌های صنعتی اطراف.

سایر موارد در جدول زیر دسته‌بندی شده‌اند.

نقاط تهدید شناسایی شده بخش‌ها حوزه‌های مطالعاتی

مشکلات منطقه در دسترسی به منابع آبی و افت شدید سطح آب در سفره‌های زیرزمینی
امکان ایجاد مانع در جذب نیروی انسانی و فناوری تخصصی مورد نیاز جهت ایجاد و توسعه فعالیت‌ها
فقدان نیروی انسانی لازم در سطوح مختلف جهت ایجاد سازمان اجرایی مطلوب در مدیریت منطقه
ساختار ملی - نهادی ضعیف برای حمایت از توسعه قابلیت‌ها در زمینه‌های: فناوری، مهارت‌ها و کارآموزی، استاندارد و کیفیت، SMEs R&D و عدم ارتباط منطقی آن‌ها با صنعت
کمبود تجربیات صنعتی در مقیاس بزرگ و امکان اثرگذاری آن بر فعالیت منطقه
امکان عدم توفیق برنامه‌ها به دلیل محدودیت زیرساخت‌ها در مقایسه با مناطق همجوار
فقدان رویکردها و سیاست‌های ملی جهت توسعه و ارتقا فعالیت‌های مناطق آزاد و ویژه در جهت هم‌افزایی یکدیگر در یک بستر آمایش ملی و حرکت این مناطق به سمت رویکردهای منطقه‌ای و بعضاً ناحیه‌ای در یک رقابت تضعیف‌کننده با همدیگر
مشکلات پیش روی جذب سرمایه‌گذاری‌ها در منطقه ویژه اقتصادی نمین در صورت رقابت با شهرک‌های صنعتی استان
امکان شکل‌گیری رقابت شدید و مخرب میان واحدهای فعالیتی در جذب منابع موجود در استان
وجود رقابت شدید در منطقه و محدوده به دلیل وجود واحدهای فعالیتی متعدد مشابه
ضعف در صورت وارد شدن جهت رقابت با مناطق ویژه و آزاد دیگر و طبعاً سوق داده شدن به سمت فعالیت‌های مکمل
ساختار قانونی و حقوقی ضعیف در ایجاد و تأمین حقوق مالکیت مناطق در سطح ملی

ماخذ: مشاور طرح

۱- بررسی شاخص رقابت پذیری صنعتی طی سال ۲۰۱۰- سازمان توسعه صنعتی سازمان ملل متحد

۹- مرحله بندی اجرای طرح ۹-۱- معرفی طرح

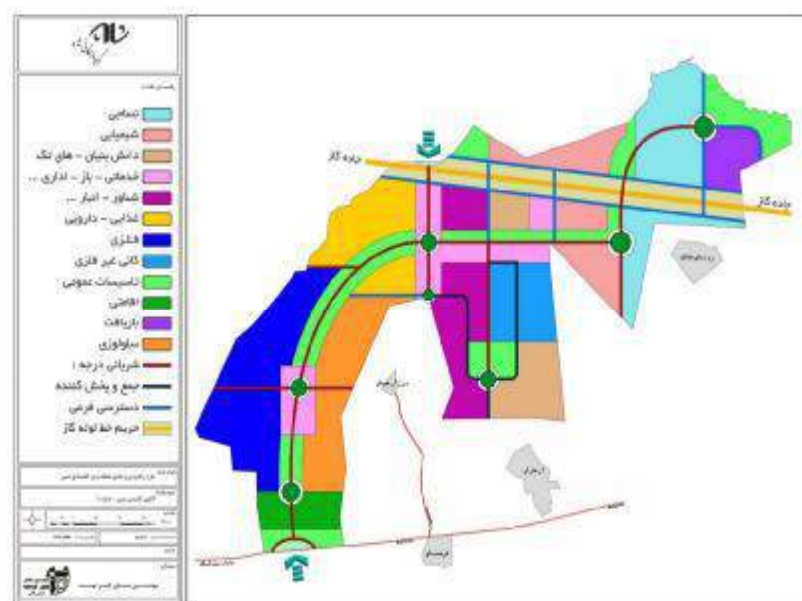
با توجه به الگوی منتخب مشاور طرح، در منطقه ویژه اقتصادی نمین از مجموع ۲۰۵۵ هکتار زمین مجموعه، حدود ۴۵ درصد به کاربری صنعتی (به تفکیک ۹ بخش اصلی صنعتی)، حدود ۱۵ درصد به کاربری تجاری و خدمات انتفاعی، حدود ۲۵ درصد به تأسیسات زیربنایی، شبکه معابر، بازیافت و حریم تأسیسات جاده گاز و فضاهای سبز، ۱۵ درصد به کاربری های خدماتی - باز - اداری اختصاص دارد. لازم به ذکر است که کاربری شناور شامل زمین هایی می باشد که با کاربری های تجاری یا صنعتی، با توجه به تقاضای موجود قابلیت عرضه دارند.

جدول شماره ۱۳- مساحت تقریبی زمین کاربری های مختلف منطقه ویژه اقتصادی نمین

کاربری	مساحت تقریبی (هکتار)	سهم تقریبی از کل زمین
صنعتی	۹۵۰ الی ۹۰۰	۵۰ درصد
انبارها	۲۰۰ الی ۱۷۰	
اقامتی	۸۰ الی ۵۰	
تأسیسات	۱۲۰ الی ۱۰۰	۱۵ درصد
خدمات	۱۵۰ الی ۱۰۰	
فضای سبز	۲۲۰ الی ۲۵۰	۳۵ درصد
حرایم	۱۵۰ الی ۱۲۰	
شبکه معابر	۲۵۰ الی ۲۰۰	

مأخذ: مشاور طرح

نقشه زیر جانمایی کاربری های مختلف پیشنهادی منطقه ویژه اقتصادی نمین را نشان می دهد.

نقشه شماره ۹- جانمایی کاربری های مختلف پیشنهادی در منطقه ویژه اقتصادی نمین

۷- معرفی اولویت های سرمایه گذاری در طرح و صنایع قابل استقرار در منطقه

گزینه های عملکردی جهت جانمایی فعالیت ها در منطقه ویژه اقتصادی نمین با توجه به مطالعات بخش های قبل (ظرفیت ها، پیشرانها و...) در قالب پنج سناریوی زیر پیشنهاد شده است:

- اولویت استقرار صنایع تبدیلی کشاورزی، نساجی، غذایی و دارویی در منطقه
- اولویت استقرار صنایع فرآوری مواد معدنی، ساختمانی، کانی غیرفلزی و شیمیایی در منطقه
- اولویت استقرار صنایع با فناوری موجود (متوسط رو به پایین) در منطقه

در یک جمع بندی نهایی می توان عوامل موفقیت فعالیت منطقه ویژه اقتصادی نمین با توجه به ظرفیت بخش های مختلف استان را موارد ذیل برشمرد:

۱. استقرار واحدهای صنعتی با فناوری نوین در منطقه ویژه اقتصادی برای خلق ارزش افزوده بیشتر و استفاده بهینه از منابع موجود.
۲. آغاز فعالیت واحدهای اقتصادی جدید با فناوری های نوین با توجه به عملکرد قابل قبول استان در شاخص های کسب و کار.
۳. استفاده از ظرفیت بخش های کشاورزی، معدنی و صنایع سبک استان اردبیل در واحدهای صنعتی و خدماتی منطقه ویژه نمین.
۴. هدایت صنایع موجود در استان به منطقه ویژه اقتصادی جهت بهره مند شدن از مزایای قانونی آن.
۵. استقرار واحدهای صنعتی پردازش کالاها و محصولات در منطقه ویژه نمین.

در مقابل عواملی که در موفقیت منطقه ویژه اقتصادی آثار مثبتی بر جای می گذارند عواملی نیز وجود دارند که فعالیت منطقه ویژه را با مخاطرات جدی مواجه می سازد. با توجه به موارد گفته شده مهم ترین جنبه های منفی حاوی موارد زیر هستند:

۱. محدودیت زیرساخت های موجود در استان
۲. وجود رقبات بسیار قوی در مناطق آزاد و ویژه همجوار جهت تامین تقاضای بازارهای هدف
۳. کمبود نیروی انسانی متخصص در استان و سهم اندک این گروه از کل شاغلین استان اردبیل
۴. ظرفیت پایین جذب علم و فناوری در استان اردبیل و اثرات منفی آن در فعالیت واحدهای با فناوری های نوین، بالا و متوسط
۵. تجربیات صنعتی محدود استان در وضعیت فعلی

۸- ۲- معرفی اولویت های سرمایه گذاری در طرح (به تفکیک در بخش های مختلف اقتصادی)

با توجه به مقایسه صورت گرفته بر مبنای روش AHP وزن نهایی گزینه های عملکردی جهت تدوین چشم انداز منطقه به شرح جدول زیر ارائه شده است:

جدول شماره ۱۲- وزن نهایی گزینه ها و اولویت بندی آنها

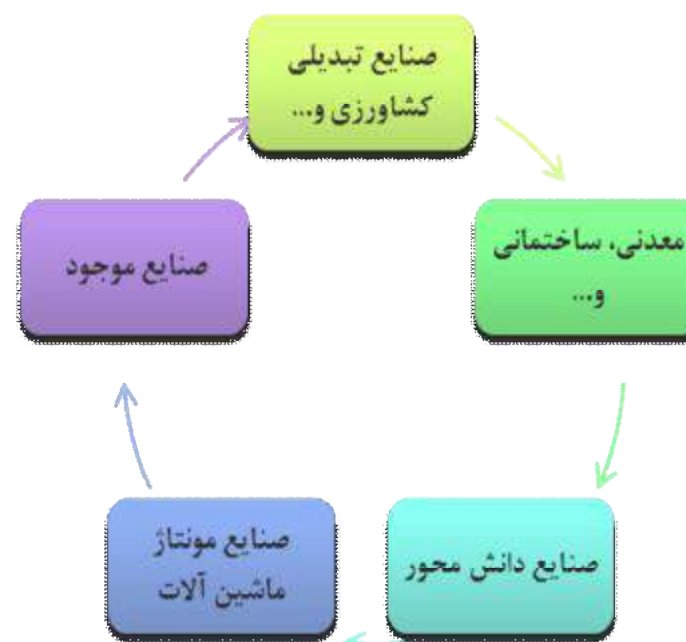
اولویت	وزن نهایی	چشم انداز اقتصادی پیشنهادی
1	0.394	صنایع تبدیلی کشاورزی، نساجی، غذایی و...
2	0.175	صنایع فرآوری مواد معدنی، ساختمانی و...
5	0.110	صنایع با فناوری موجود
3	0.165	صنایع دانش محور
4	0.156	صنایع تولید تجهیزات و مونتاژ ماشین آلات
-	1	کل

نظر به اهمیت لزوم تعریف یک بستر اقتصادی متمایز جهت جذب سرمایه های داخلی و خارجی از طریق ارائه مشوق ها و خدمات ویژه در بهره برداری با توجه به وجود رقبات قدرتمند و فعال در محدوده فراگیر منطقه و ضعف در دسترسی به زیرساخت ها در استان اردبیل رویکرد تثبیت فعالیت ها در سطح عملکردهای مرتبط با صنایع تبدیلی کشاورزی و... (اولویت ۱) و صنایع معدنی و... (اولویت ۲) در برنامه ۵ ساله اول با هدف گذاری بازارهای منطقه ای و بین استانی و حرکت به سمت توسعه فعالیت ها در اولویت های بعدی خصوصا با هدف ایجاد اکو پارک صنعتی جهت استقرار فعالیت های دانش محور (با تاکید بر استفاده از ظرفیت های طبیعی منطقه) پیشنهاد می گردد.

با این شرایط در برنامه اول پنج ساله منطقه استقرار صنایع تبدیلی کشاورزی، نساجی، غذایی و دارویی و در مرتبه بعدی صنایع فرآوری مواد معدنی، ساختمانی و... جهت تثبیت حضور در بازار منطقه ای پیشنهاد شده و در ادامه از طریق بستر سازی لازم در زمینه ایجاد اکوپارک صنعتی (طی برنامه اول پنج ساله) صنایع دانش محور (با تاکید بر فناوری، انرژی های پاک، بازیافت، کاغذ و...) و تولید تجهیزات و مونتاژ ماشین آلات جهت حضور در بازارهای فرمانطقه ای پیشنهاد می گردد.

کد - ISIC	عنوان فعالیت	عنوان صنعت	
۲۰۳۰	تولید الیاف مصنوعی	صنایع شیمیایی و پلیمری	
۲۱۰۰	تولید داروها و فرآورده‌های دارویی شیمیایی و گیاهی		
۲۲۱۱	تولید تایر و تیوب‌های لاستیکی، روکش کردن و بازسازی تایرهای لاستیکی		
۲۲۱۹	تولید سایر فرآورده‌های لاستیکی		
۲۲۲۰	تولید فرآورده‌های پلاستیکی - به جز کفش		
۴۳۲۲	تاسیسات لوله‌کشی، گرمایش و تهویه هوا		
۴۳۲۹	سایر تاسیسات ساختمان		
۲۳۹۶	برش و شکل دهی و پرداخت سنگ	صنایع کانی	
۲۳۹۹	تولید سایر فرآورده‌های معدنی غیرفلزی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	غیرفلزی	
۲۸۱۷	تولید ماشین‌آلات و تجهیزات دفتری (بجز رایانه و وسایل جانبی)	وسایل نقلیه موتوری	
۲۸۱۸	تولید ابزار دستی موتوردار		
۲۸۱۹	تولید سایر ماشین‌آلات با کاربرد عام		
۲۸۲۱	تولید ماشین‌آلات کشاورزی و جنگلداری		
۲۹۱۰	تولید وسایل نقلیه موتوری		
۲۹۲۰	تولید بدنه (اتاق) وسایل نقلیه موتوری و ساخت ترنلر و نیم ترنلر		
۲۹۳۰	تولید قطعات و لوازم الحاقی وسایل نقلیه موتوری		
۲۵۱۱	تولید محصولات فلزی سازه ای		صنایع فلزی
۲۵۱۲	تولید منبع، مخزن و کانتینرهای فلزی		
۲۵۹۲	عمل آوری و روکش کردن فلزات؛ ماشین کاری		
۲۵۹۳	تولید آلات برنده و ابزار دستی و یراق آلات عمومی		
۲۵۹۹	تولید سایر محصولات فلزی ساخته شده طبقه‌بندی نشده در جای دیگر		
۱۳۱۱	آماده‌سازی و ریسندگی الیاف نساجی	سایر صنایع با توجه به پتانسیل‌های موجود	
۱۳۱۲	بافتندگی منسوجات		
۱۳۱۳	تکمیل منسوجات		
۱۳۹۱	تولید پارچه‌های کشباف و قلاب بافی		
۱۳۹۲	تولید کالاهای نساجی آماده - به جز پوشاک		

- اولویت استقرار صنایع دانش محور در منطقه
 - اولویت استقرار صنایع تولید تجهیزات و مونتاژ ماشین‌آلات در منطقه
- دیگرام زیر وضعیت عملکردهای پیشنهادی در قالب چشم‌انداز منطقه را نشان می‌دهد

تصویر شماره ۲ - اولویت‌های سرمایه‌گذاری طرح در بخش‌های اقتصادی

جدول شماره ۱۴ - بررسی صنایع قابل استقرار در منطقه، مواد اولیه مورد نیاز و نحوه تامین

کد - ISIC	عنوان فعالیت	عنوان صنعت	
۰۱۶۱	فعالیت‌های پشتیبانی تولید محصولات کشاورزی	صنایع غذایی و دارویی	
۰۱۶۲	فعالیت‌های پشتیبانی تولید محصولات حیوانی		
۱۰۳۰	فراوری و نگهداری میوه و سبزیجات		
۱۰۳۰/۳	فراوری و نگهداری میوه‌ها و سبزی‌ها - بجز پسته و خرما		
۱۰۴۰	تولید روغن‌ها و چربی‌های گیاهی و حیوانی - بجز روغن ذرت		
۱۰۵۰	تولید فرآورده‌های لبنی		
۱۰۶۱	تولید فرآورده‌های آسیاب غلات		
۱۰۶۲	تولیدنشاسته و فرآورده‌های نشاسته ای		
۱۰۷۱	تولید سایر فرآورده‌های غذایی		
۱۰۷۱/۱	- - تولید فرآورده‌های ناتوایی		
۱۰۷۱/۲	- - تولید شیرینی و بیسکویت و کیک		
۱۰۷۳	تولید کاکائو، شکلات و شیرینی‌های شکر		
۱۰۷۹	تولید سایر فرآورده‌های غذایی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر		
۱۱۰۴	تولید نوشابه‌های بدون الکل، آب معدنی و سایر آب‌های پر شده در بطری		
۱۹۱۰	تولید فرآورده‌های کوره کک پزی		صنایع شیمیایی و پلیمری
۱۹۲۰	تولید فرآورده‌های پالایش شده نفت		
۲۰۱۱	تولید مواد شیمیایی اساسی		
۲۰۱۳	تولید پلاستیک و لاستیک مصنوعی در شکل نخستین		
۲۰۲۹	تولید سایر فرآورده‌های شیمیایی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر		